

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA DŽERARDA HOGANA [*GERARD HOGAN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 17. decembrī¹

Lieta C-130/19

**Eiropas Revīzijas palāta
pret**

Karel Pinxten

LESD 286. panta 6. punkts – Eiropas Savienības Revīzijas palātas bijušā locekļa amata uzlikto pienākumu pārkāpums – Tiesību uz pensiju vai citām priekšrocībām atņemšana

I. Ievads

1. Kādas tiesību normas un ētikas standarti reglamentē Eiropas Revīzijas palātas (turpmāk tekstā – “ERP”) locekļa rīcību, un kādas ir piemērojamās sankcijas šo standartu neievērošanas gadījumā? Šie būtiskie jautājumi ir izvirzīti prasības pieteikumā, ko ERP ir iesniegusi Tiesā.
2. Proti, prasības pieteikumā ERP lūdz Tiesu atzīt, ka *K. Pinxten* neesot pildījis savus ERP locekļa amata uzliktos pienākumus. ERP apgalvo, ka *K. Pinxten* esot pārkāpis LESD 285. un 286. pantā paredzētos pienākumus. Tādēļ tā lūdz Tiesu piemērot atbilstīgu sankciju saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu.
3. Šī lieta ir pirmā, kura attiecas uz (bijušo) ERP locekli un kura jāizskata saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu. Šajā pēdējā tiesību normā ir paredzēts, ka “Revīzijas palātas locekli var atlaist no amata vai atņemt viņam tiesības uz pensiju vai citām priekšrocībām tikai tad, ja Tiesa pēc Revīzijas palātas lūguma konstatē, ka viņš vairs neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem vai nepilda amata pienākumus”. Vispārīgāk var tikt konstatēts, ka līdz šim Tiesa, pamatojoties uz līdzīgu normu Līgumā, kas piemērojama komisāriem, ir pasludinājusi tikai vienu spriedumu, proti, 2006. gada 11. jūlija spriedumu Komisija/*Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455).
4. Tādēļ izskatāmā lieta dod Tiesai jaunu iespēju, no vienas puses, precizēt atsevišķas ar šādu tiesvedību saistītās procesuālās īpatnības un, no otras puses, noteikt to personu rīcības standartus, kuras ieņem augstu amatu Eiropas Savienības iestādēs. Laikā, kad Eiropas Savienības, tās iestāžu un tajās strādājošo personu leģitimitāte tiek vismaz apšaubīta, Tiesas nolēmums par šo jautājumu neapšaubāmi tiks uzskatīts par ļoti būtisku.

¹ Oriģinālvaloda – angļu.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Līgums par Eiropas Savienības darbību

5. ERP ir viena no septiņām Eiropas Savienības iestādēm. Tādēļ uz to ir attiecināmi trīs Līguma par Eiropas Savienības darbību panti, proti, 285., 286. un 287. pants.

6. Pirmkārt, LESD 285. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka ERP locekļi, “veicot savus pienākumus, ir pilnīgi neatkarīgi Savienības vispārējās interesēs”. Otrkārt, LESD 286. panta 3. punktā ir paredzēts, ka, “pildot pienākumus, Revīzijas palātas locekļi nelūdz un nepieņem nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus [un ka viņi] atturas no jebkuras rīcības, kas nav saderīga ar viņu pienākumiem”. LESD 286. panta 4. punktā ir precizēts, ka “Revīzijas palātas locekļi amata pilnvaru laikā nedrīkst uzņemties nekādu citu algotu vai nealgotu darbu. Stājoties amatā, viņi svinīgi solās, ka gan pilnvaru laikā, gan vēlāk viņi ievēros amata uzliktos pienākumus, jo īpaši pienākumu izturēties godīgi un apdomīgi attiecībā uz dažu amatu un priekšrocību pieņemšanu pēc tam, kad viņu pilnvaras ir beigušās”.

B. Regula Nr. 2290/77 par Revīzijas palātas locekļu atalgojumu

7. Padomes Regulas (EEK, Euratom, EOTK) Nr. 2290/77 (1977. gada 18. oktobris) par Revīzijas palātas locekļu atalgojumu², kas grozīta ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1293/2004 (2004. gada 30. aprīlis)³, 7. pantā ir paredzēts:

“Revīzijas palātas loceklim, kam, pildot savus pienākumus, no palātas pagaidu atrašanās vietas ir jānododas komandējumā, ir tiesības uz:

- a) ceļa izdevumu atlīdzinājumu;
- b) viesnīcas izdevumu atlīdzinājumu (atlīdzina vienīgi maksu par istabu, pakalpojumiem un nodokļu izdevumus);
- c) uz komandējuma naudu, kas par katru pilnu prombūtnes dienu ir 105 % no tās komandējuma naudas, kas Eiropas Kopienų Civildienesta noteikumos paredzēta attiecībā uz komandējumiem.”

C. Regula Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai

8. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999⁴, 4. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Regulas 1. pantā minētajās jomās Birojs veic administratīvu izmeklēšanu iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās (“iekšēja izmeklēšana”).

² OV 1977, L 268, 1. lpp.

³ OV 2004, L 243, 26. lpp.

⁴ OV 2013, L 248, 1. lpp.

Minēto iekšējo izmeklēšanu veic saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti šajā regulā un lēmumos, kurus pieņem katra attiecīgā iestāde, struktūra, birojs vai aģentūra.

2. Ar noteikumu, ka tiek ievēroti 1. punktā minētie noteikumi:

a) Birojam ir tiesības tūlīt un bez brīdinājuma piekļūt jebkurai iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru būtiskai informācijai, tostarp informācijai datubāzēs, un telpām. Birojam ir tiesības pārbaudīt iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru grāmatvedības pārskatus. Birojs var saņemt jebkura dokumenta kopijas vai izrakstus, vai arī jebkura informācijas nesēja saturu, kas ir iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru rīcībā, un vajadzības gadījumā uzņemties šādu dokumentu vai informācijas glabāšanu, lai nodrošinātos pret to zaudējuma iespēju;

[..].”

D. Revīzijas palātas ētikas vadlīnijas

9. Eiropas Savienības Revīzijas palātas 2011. gada 26. oktobra Lēmumā Nr. 66-2011, ar ko nosaka Eiropas Revīzijas palātas ētikas vadlīnijas, tika noteikts, ka lēmumam pievienotās ētikas vadlīnijas ir attiecināmas uz ERP.

10. Šajās ētikas vadlīnijās it īpaši ir paredzēts:

“[.]

2.2. Palātas resursi jāpārvalda likumīgi, pareizi un finansiāli racionālā veidā. Finanšu pārvaldībā Palātas rīcībai jābūt kā paraugam: tās resursi ir jāpārvalda pilnīgā saskaņā ar Finanšu regulu un jebkuriem citiem spēkā esošiem tiesību aktiem, un mērķi jāsasniedz ekonomiskā, efektīvā un produktīvā veidā.

[..]

3.2. Uzdevumi jāveic, nepakļaujoties nekādai politiskai, valsts vai citai ārējai ietekmei.

3.3. Ir jāizvairās no jebkāda reāla vai šķietama interešu konflikta. Tas attiecas uz gadījumiem, kas saistīti, piemēram, ar dalību politiskās organizācijās, politisku amatu ieņemšanu, dalību valdēs vai finansiālām interesēm revidējamajās vienībās. Ir īpaši uzmanīgi jāizvērtē šādas situācijas un tas, kā trešās personas varētu tās vērtēt.

[..]”

III. Pamatlietas strīda rašanās fakti

11. *K. Pinxten* bija ERP loceklis no 2006. gada 1. marta līdz 2018. gada 30. aprīlim, kad beidzās viņa pilnvaru termiņš. Viņš tika norīkots pildīt savus pienākumus šīs iestādes III apakšpalātā, kas ir atbildīga par Eiropas Savienības izdevumu revīziju ārējo darbību, paplašināšanās un humānās palīdzības jomā. No 2011. gada 4. aprīļa līdz 2018. gada 30. aprīlim *K. Pinxten* ieņēma III apakšpalātas vecākā locekļa amatu.

12. Pilnvaru termiņa laikā *K. Pinxten* tika nodrošināta dienesta automašīna un degvielas karte, pamatojoties uz kuru ERP varēja tikt izrakstīti rēķini par degvielu, kas izmantota viņa dienesta automašīnai. Viņam tika nodrošinātas arī divas papildu degvielas kartes, kuras ļāva iegādāties degvielu, kas atbrīvota no pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk tekstā – “PVN”) un akcīzes nodokļa.

13. Laikposmā no 2006. līdz 2014. gadam ERP nodrošināja *K. Pinxten* ar šoferi. No 2014. gada aprīļa *K. Pinxten* varēja lūgt izmantot to šoferu pakalpojumus, kuri ietilpst to “šoferu grupā”, par ko ir atbildīgs ERP finanšu direktors. Līdz 2016. gada 6. oktobrim *K. Pinxten* bija atbildīgs par komandējumu rīkojumu parakstīšanu šoferim, kas veica viņa šofera pienākumus, lai tiktu nodrošināts, ka attiecīgajam šoferim tiek atlīdzināti komandējuma izdevumi un izmaksāta dienas nauda. Pēc tam šīs pilnvaras īstenoja ERP ģenerālsekretārs.

14. Pilnvaru termiņa laikā *K. Pinxten* tika atlīdzināti pārstāvības un reprezentācijas izdevumi, kā arī dažādi izdevumi, kas saistīti ar komandējumiem, kurus pēc viņa lūguma apstiprināja ERP priekšsēdētājs, kā arī izmaksāta uz tiem attiecināmā dienas nauda.

IV. Izmeklēšana un procedūras

A. ERP veiktie pagaidu pasākumi

15. 2016. gadā ERP saņēma informāciju par vairākiem nopietniem pārkāpumiem saistībā ar dažādiem *K. Pinxten* komandējumiem.

16. 2016. gada 18. jūlijā ERP ģenerālsekretārs mutiski informēja *K. Pinxten* par viņam izvirzīto apsūdzību. ERP dienesti arī veica *K. Pinxten* un viņa šoferu komandējumu pārbaudi, lai konstatētu iespējamus pārkāpumus. Pēc vairākkārtējas informācijas apmaiņas starp šiem dienestiem un *K. Pinxten* pēdējais 2016. gada 30. septembra paziņojumā apstrīdēja jebkādu pienākumu atlīdzināt izdevumus saistībā ar viņa vai viņa šoferu komandējumiem. Pēc tam ERP administrācijas un *K. Pinxten* saziņa tika turpināta.

17. Turklāt 2016. gada 26. jūlijā ERP tika informēta, ka *K. Pinxten* varētu būt krāpies apdrošināšanas jomā pēc 2011. gadā notikušā negadījuma, kurā bija iesaistīta viņa dienesta un viņa privātā automašīna.

18. 2016. gada 1. septembrī ERP priekšsēdētājs mutiski informēja *K. Pinxten* par šīm apsūdzībām. Tās pašas dienas paziņojumā *K. Pinxten* apgalvoja, ka attiecīgais ceļu satiksmes negadījums ir bijusi sadursme starp viņa dienesta automašīnu, ko vadīja viņa šoferis, un viņa privāto automašīnu, ko vadīja viņa dēls.

B. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai veiktā izmeklēšana

19. 2016. gada 14. oktobrī ERP ģenerālsekretārs, rīkojoties saskaņā ar šīs iestādes priekšsēdētāja norādījumiem, nosūtīja OLAF lietas materiālus saistībā ar *K. Pinxten* darbībām, kuru rezultātā ir radīti nepamatoti izdevumi Savienības budžetā.

20. Pēc sākotnējās sanāksmes, kas notika 2017. gada 31. janvārī, 2017. gada 31. martā *OLAF* ģenerāldirektors oficiāli paziņoja ERP priekšsēdētājam par izmeklēšanas sākšanu par iespējamiem *K. Pinxten* īstenotiem piemērojamo noteikumu pārkāpumiem, kas ietekmējuši Savienības finanšu intereses, viņam izmantojot ERP aktīvus un dodoties komandējumos vai apstiprinot tos.

21. 2017. gada 22. septembrī *OLAF* informēja *K. Pinxten* par minētās izmeklēšanas sākšanu un viņam noteikto “attiecinātās personas” statusu tajā.

22. 2017. gada 20. novembrī *OLAF* veica inspekciju *K. Pinxten* birojā un savāca dažādus dokumentus. Pēc sākotnējās šo dokumentu analīzes *OLAF* 2017. gada 15. decembrī informēja *K. Pinxten* par to, ka izmeklēšanas apjoms ir paplašināts, attiecinot to tostarp arī uz iespējamu ļaunprātīgu to tiesību un privilēģiju izmantošanu, kas saistītas ar ERP locekļa amatu, iespējamu interešu konfliktu vai citiem pārkāpumiem saskaņā ar LESD 285. un 286. pantu, kā arī Revīzijas palātas locekļu ētikas kodeksa (turpmāk tekstā – “ERP locekļu ētikas kodekss”) pārkāpumiem.

23. 2017. gada 22. decembrī *OLAF* izmeklētāji nopratināja *K. Pinxten*. Pēc tam, kad 2018. gada 6. aprīlī birojs bija iesniedzis izmeklēšanā konstatēto faktu kopsavilkumu, 2018. gada 15. maijā *K. Pinxten* iesniedza *OLAF* rakstveida apsvērumus.

24. Pēc izmeklēšanas pabeigšanas ERP 2018. gada 2. jūlijā saņēma *OLAF* galīgo ziņojumu. Ziņojumā tika secināts, ka *K. Pinxten* esot ļaunprātīgi izmantojis ERP resursus saistībā ar darbībām, kas nav attiecināmas uz viņa amata pienākumiem, ļaunprātīgi izmantojis degvielas kartes un savas dienesta automašīnas transportlīdzekļa apdrošināšanas līgumu. Turklāt ziņojumā tika secināts, ka viņš esot atradies nepamatotā prombūtnē, neesot darījis noteiktas atsevišķas ārējās darbības, esot nosūtījis konfidenciālu informāciju neatļautā veidā, kā arī esot konstatēta interešu konflikta situācija.

25. Īpaši šajā ziņojumā ir norādīts, ka 332 komandējumi, kurus atbalstījis vai apstiprinājis *K. Pinxten*, neesot bijuši saistīti ar viņa amata uzlikto pienākumu izpildi un ka viņš esot izmantojis ERP līdzekļus, lai segtu reprezentācijas izdevumus, kas ir saistīti ar privātiem pasākumiem, kuri nebija iestādes interesēs.

26. Ņemot vērā minētajā ziņojumā konstatētos elementus, *OLAF* ieteica ERP ierosināt disciplinārlietu pret *K. Pinxten*. Birojs arī ieteica ERP veikt atbilstošus pasākumus, lai varētu atgūt 472 869,09 EUR, kas ir ERP nepamatoti segtās izmaksas, un 97 954,52 EUR, kas ir *K. Pinxten* izmaksātā darba alga par viņa nepamatoto prombūtni.

27. Turklāt, ņemot vērā to, ka daži no izmeklēšanā atklātajiem faktiem varētu būt noziedzīgi nodarījumi, *OLAF* nosūtīja savu informāciju un ieteikumus Luksemburgas tiesu iestādēm.

C. Kriminālprocess Luksemburgā

28. Ņemot vērā *OLAF* nosūtīto informāciju, ar 2018. gada 1. oktobra vēstuli *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Luksemburgas rajona tiesa, Luksemburga) valsts prokurors lūdza ERP atcelt *K. Pinxten* imunitāti pret tiesvedību. 2018. gada 15. novembrī šī iestāde apmierināja šo lūgumu.

D. Process Revīzijas palātā

29. 2018. gada 12. jūlijā ERP uzticēja tās priekšsēdētājam pienākumu sagatavot provizorisku ziņojumu par apgalvotajiem *K. Pinxten* pārkāpumiem, kas minēti *OLAF* ziņojumā.

30. 2018. gada 5. oktobrī ERP priekšsēdētājs nosūtīja sākotnējo ziņojumu šīs iestādes locekļiem. Ziņojumā tika ieteikts ERP lūgt Tiesu “pārbaudīt konstatētos faktus un noteikt, vai *K. Pinxten* nav pildījis savus amata uzliktos pienākumus”. Tajā pašā dienā *K. Pinxten* tika darīts zināms šis, kā arī *OLAF* ziņojums.

31. 2018. gada 19. novembrī *K. Pinxten* nosūtīja rakstveida apsvērumus ERP. 2018. gada 26. novembrī šīs iestādes locekļi viņu uzklusēja slēgtā sēdē.

32. 2018. gada 29. novembrī slēgtā sēdē ERP, ņemot vērā *OLAF* ziņojumu, tā priekšsēdētāja sākotnējo ziņojumu, lēmumu atcelt *K. Pinxten* imunitāti pret tiesvedību un viņa rakstveida un mutvārdu apsvērumus, nolēma nodot Tiesai lietu saistībā ar *K. Pinxten* darbībām saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu.

E. Tiesvedība Vispārējā tiesā

33. 2019. gada 24. jūnijā *K. Pinxten* iesniedza Vispārējā tiesā prasību atcelt ERP ģenerāls sekretāra 2019. gada 11. aprīļa lēmumu, ar ko naudas summa 153 407,58 EUR apmērā ir kvalificēta kā nepamatots maksājums un ar ko uzdots atgūt šo naudas summu⁵.

34. Šai tiesvedībai ir kopīgas iezīmes ar izskatāmo lietu, ciktāl apstrīdētā summa attiecas uz apstākļiem, kas minēti saistībā ar izskatāmajā lietā izvirzīto pirmo iebildumu. Vispārējā tiesa ir apturējusi pirmo tiesvedību, gaidot Tiesas nolēmumu izskatāmajā lietā.

V. Tiesvedība Tiesā un prasījumi

35. ERP prasības pieteikums tika iesniegts 2019. gada 15. februārī. Prasības pieteikums un iebildumu raksts tika papildināti ar replikas rakstu un atbildes rakstu uz repliku. Abi lietas dalībnieki sniedza Tiesai mutvārdu paskaidrojumus 2020. gada 29. septembra tiesas sēdē.

36. Revīzijas palāta lūdz Tiesu:

- noraidīt *K. Pinxten* prasības pieteikumu par tiesvedības apturēšanu Tiesā, līdz tiek izbeigts kriminālprocess Luksemburgā;
- atzīt, ka *K. Pinxten* nav pildījis amata pienākumus atbilstoši LESD 285. un 286. pantam un saskaņā ar tiem pieņemtajām tiesību normām;
- līdz ar to piemērot LESD 286. panta 6. punktā paredzēto sankciju, atstājot Tiesas ziņā lēmumu par tās apjoma noteikšanu;
- atzīt *K. Pinxten* prasību par zaudējumu atlīdzināšanu par nepieņemamu;

⁵ Lieta T-386/19.

– piespriest *K. Pinxten* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

37. *K. Pinxten* prasījumi Tiesai ir šādi:

- apturēt tiesvedību, līdz tiek izbeigts kriminālprocess;
- uzdot ERP sagatavot iekšējās revīzijas ziņojumu par laikposmu no 2012. līdz 2018. gadam attiecībā uz ERP locekļu komandējumu izdevumiem un visu šo locekļu dienesta transportlīdzekļu izmantošanu, kā arī precizēt pasākumus, kas veikti šā ziņojuma rezultātā, un sagatavot piezīmes attiecībā uz spiedienu, kas izdarīts uz iekšējo revidentu;
- noraidīt ERP prasības pieteikumu;
- piespriest ERP samaksāt viņam summu 50 000 EUR apmērā, lai atlīdzinātu viņam nodarīto morālo kaitējumu;
- piespriest ERP atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

VI. Lietas dalībnieku apsvērumi

38. Vispirms jānorāda, ka lietas dalībnieki ir iesnieguši apjomīgus rakstveida apsvērumus, kuros lielākoties atsaucas uz pielikumiem vairāk nekā 25 000 lappušu apjomā. Būtu diezgan veltīgi censies īsumā apkopot visus viņu argumentus. Tāpēc ierosinu aprobežoties ar to iebildumu uzskaitīšanu, ko ERP ir izvirzījusi sava prasības pieteikuma pamatojumam, un *K. Pinxten* izvirzītajiem procesuālajiem argumentiem. Attiecībā uz pārējo šajā posmā ir pietiekami norādīt – *K. Pinxten* apgalvo, ka visi iebildumi esot nepamatoti un ka fakti lielā mērā neesot pierādīti.

A. ERP prasības pieteikuma pamatojumam izvirzītie iebildumi

39. ERP savu prasījumu pamatojumam izvirza piecus iebildumus.

Pirmais iebildums par to, ka ir ļaunprātīgi izmantoti ERP resursi, lai finansētu darbības, kurām nav nekāda sakara ar ERP locekļa darbību vai kuras ar to nav saderīgas

40. Pirmajā iebildumā ERP apgalvo, ka *K. Pinxten* esot ļaunprātīgi izmantojis ERP resursus, lai finansētu savas darbības, kurām nav nekāda sakara ar viņa kā ERP locekļa darbību vai kuras ar to nav saderīgas, piemēram, atpūtas darbības, proti, braucienu uz Kransmontanas [*Crans Montana*] kalnu kūrortu (Šveice) no 2013. gada 21. līdz 26. augustam, lai piedalītos organizācijas *Crans Montana Forum* vasaras sesijā, brīvā laika aktivitātes, proti, vairākus medību braucienus, tostarp trīs medības Šamborā [*Chambord*] (Francija), apskates braucienus (it īpaši uzturēšanos Kubā no 2015. gada 30. marta līdz 14. aprīlim), kā arī draugu pieņemšanu vai kāzu apmeklēšanu.

41. Tāpat tiek apgalvots, ka *K. Pinxten* esot lūdzis atlīdzināt un veikt samaksu par darbībām, kas saistītas ar viņa personīgajām interesēm, it īpaši saistībā ar viņa dārza iegādi. ERP apgalvo, ka viņš arī esot devies komandējumos saistībā ar darbībām, kas nav saderīgas ar viņa amata uzliktajiem pienākumiem, piemēram, politiskām aktivitātēm saistībā ar viņa dalību partijā *Open VLD*. Visbeidzot, tiek apgalvots, ka *K. Pinxten*, no vienas puses, esot ieviesis “komandējumus bez dienas naudas izmaksas” attiecībā uz aktivitātēm, kas nav saistītas ar amata pienākumiem, lai

nodrošinātu, ka viņam nav jāmaksā par komandējumos izmantotās dienesta automašīnas nobraukumu, un, no otras puses, esot izmantojis dienesta automašīnu un ERP šoferu pakalpojumus darbībām, kas nav saistītas vai nav saderīgas ar viņa amata pienākumiem, tostarp gadījumos, kad viņš pats nav devies komandējumā.

42. Tiek apgalvots, ka, šādi rīkodamies, *K. Pinxten* neesot pildījis savus neieinteresētības, neatkarības, objektivitātes, iesaistes, godīguma, atbildības, piemēra rādīšanas un pārredzamības pienākumus. ERP apgalvo, ka šāda rīcība ir LESD 285. un 286. panta, kā arī vairāku citu sekundāro tiesību aktu normu pārkāpums⁶.

Otrais iebildums par to, ka ir ļaunprātīgi un prettiesiski izmantotas nodokļu priekšrocības

43. Otrajā iebildumā ERP apgalvo, ka *K. Pinxten* esot ļaunprātīgi un prettiesiski izmantojis nodokļu priekšrocības. Šajā otrajā pamatā ERP apgalvo, ka *K. Pinxten*, ļaunprātīgi un prettiesiski izmantodams viņa rīcībā nodotās degvielas kartes, neesot pildījis savus godīguma, piemēra rādīšanas un neieinteresētības pienākumus. Tas esot arī uzskatāms par LESD 285. un 286. panta, kā arī virknes sekundāro tiesību aktu normu pārkāpumu⁷.

Trešais iebildums par to, ka ir sniegti nepatiesi paziņojumi apdrošināšanas sabiedrībai

44. Trešajā iebildumā tiek apgalvots, ka *K. Pinxten* esot sniedzis nepatiesus paziņojumus apdrošināšanas sabiedrībai par kaitējumu saistībā ar it kā notikušajiem negadījumiem, kuros iesaistīts viņa rīcībā nodotais dienesta transportlīdzeklis un par kuriem viņš esot saņēmis divus nepamatotus atlīdzības maksājumus. Viens attiecas uz reģistrētu ceļu satiksmes negadījumu, kurā bija iesaistīta viņa privātā automašīna, ko vadīja viņa dēls, un dienesta automašīna, ko vadīja viņa šoferis. Otrs ir saistīts ar negadījumu, kad viņa šoferis pārbrauca pāri koferim, kurā bija viņa pudele un vairāki apģērba gabali. Tomēr no izmeklēšanas laikā šofera sniegtās liecības izriet, ka šoferis neesot bijis iesaistīts pirmajā ceļu satiksmes negadījumā un ka otrais negadījums neesot izraisījis tādas sekas, par kurām tika paziņots apdrošināšanas sabiedrībai.

45. Ja šis apgalvojums būtu pareizs, būtu grūti apstrīdēt to, ka *K. Pinxten* nebūtu pildījis savu godīguma, piemēra rādīšanas un neieinteresētības pienākumu, tādējādi pārkāpjot LESD 285. un 286. pantu, kā arī virkni sekundāro tiesību aktu normu⁸.

⁶ Regulas Nr. 2290/77 2. un 7. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV 2018, L 193, 1. lpp.), 33. un 74. pants; ERP Lēmuma Nr. 38/2016, ar ko nosaka Revīzijas palātas Reglamenta īstenošanas kārtību, 5. pants; ERP locekļu ētikas kodeksa 1., 2., 4. un 7. pants; ERP ētikas vadlīniju 1.2., 2.2., 3.2., 3.3. un 3.7. punkts; INTOSAI Ētikas kodeksa 20., 21. un 25. pants; ERP Lēmuma Nr. 7-2004 par tās locekļu reprezentācijas un izmitināšanas izdevumu segšanu 2. pants; ERP Lēmuma Nr. 33-2004 par Revīzijas palātas autoparka pārvaldību un izmantošanu 4.–6. pants.

⁷ Regulas 2018/1046 33. pants; Revīzijas palātas Reglamenta īstenošanas kārtības 5. pants; ERP locekļu ētikas kodeksa 7. pants; ERP ētikas vadlīniju 1.2. un 2.2. punkts; Lēmuma Nr. 7-2004 5. pants.

⁸ Revīzijas palātas Reglamenta (OV 2010, L 103, 1. lpp.) 3. pants; ERP locekļu ētikas kodeksa 7. pants; ERP ētikas vadlīniju 1.2. un 2.2. punkts.

Ceturtais iebildums par to, ka ir notikusi nedeklarēta un prettiesiska komercsabiedrības vadīšana un veikta intensīva politiskā darbība

46. Ceturtajā iebildumā ERP kritizē *K. Pinxten* par to, ka viņš sava ERP pilnvaru termiņa laikā esot vadījis komercsabiedrību un veicis intensīvu politisko darbību politiskajā partijā. Arī šajā gadījumā tiek apgalvots, ka tādējādi *K. Pinxten* neesot pildījis savus pienākumus neieinteresētības, neatkarības, objektivitātes, iesaistes, godīguma, atbildības, piemēra rādīšanas un pārredzamības ziņā. Šādos apstākļos viņš esot pārkāpis LESD 285. un 286. pantu, kā arī virkni sekundāro tiesību aktu normu⁹.

Piektais iebildums par interešu konfliktu, kas izraisīts, piedāvājot revidētās vienības vadītājam īrēt privātu dzīvokli

47. Piektajā iebildumā ERP apgalvo, ka *K. Pinxten* esot izraisījis interešu konfliktu, piedāvājot revidētās vienības vadītājam sniegt pakalpojumu. Precīzāk, viņš tiek apsūdzēts par to, ka viņš esot piedāvājis īrēt privātu dzīvokli Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, kad III apakšpalāta, kurā viņš ieņēma vecākā locekļa amatu, veica šīs vienības revīziju. Tas varētu ietekmēt viņa neatkarību un objektivitāti vai vismaz radīt šādu iespaidu.

48. Tiek apgalvots, ka tādējādi *K. Pinxten* esot izraisījis interešu konfliktu un neesot pildījis savus neieinteresētības, neatkarības, objektivitātes, godīguma un piemēra rādīšanas pienākumus. Tiek apgalvots, ka šādos apstākļos viņa rīcība ir LESD 285. un 286. panta un virknes sekundāro tiesību aktu normu pārkāpums¹⁰.

B. *K. Pinxten*

49. Kā minēts iepriekš, *K. Pinxten* apgalvo, ka visi iebildumi esot nepamatoti un ka fakti lielā mērā neesot pierādīti. Turklāt viņš izvirza vairākus apsvērumus saistībā ar izskatāmās prasības procesuālajiem aspektiem un viņa tiesībām uz aizstāvību.

Par saikni starp izskatāmo prasību un Luksemburgas [tiesu iestādēs] izskatīšanā esošo kriminālprocesu

50. Iesākumā *K. Pinxten* apgalvo, ka uz izskatāmo lietu esot attiecināms princips, kas paredz, ka disciplinārlieta ir jāaptur, nogaidot krimināllietas iznākumu. Šādos apstākļos viņš apgalvo, ka Tiesai nevajadzētu pasludināt spriedumu pirms kriminālprocesa beigām.

Tiesību efektīvas aizsardzības tiesā princips

51. Pirmkārt, *K. Pinxten* apgalvo, ka saistībā ar prasību, kas celta saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu, viņš nevarot izmantot nedz tiesības uz piekļuvi tiesai (*droit au juge*), nedz tiesības uz lietas izskatīšanu divās instancēs un tas attiecīgi esot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas

⁹ Revīzijas palātas Reglamenta 3. pants; Revīzijas palātas Reglamenta īstenošanas kārtības 5. un 6. pants; ERP locekļu ētikas kodeksa 1.–4. un 7. pants; ERP ētikas vadliniju 1.2., 2.2., 3.3. un 3.7. punkts.

¹⁰ Regulas 2018/1046 61. pants, Revīzijas palātas Reglamenta 3. pants, Revīzijas palātas Reglamenta īstenošanas kārtības 5. pants, ERP locekļu ētikas kodeksa 1., 2. un 7. pants, ERP ētikas vadliniju 1.2., 2.2., 3.1., 3.3., 3.4. un 3.7. punkts, INTOSAI Ētikas kodeksa 25. pants.

(turpmāk tekstā – “Harta”) 47. panta un Strasbūrā 1984. gada 22. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 7. protokola 2. panta pārkāpums.

52. *K. Pinxten* uzskata, ka saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu Tiesa pilda disciplināriestādes, nevis “tiesu” funkciju. Tāpēc *K. Pinxten* apgalvo, ka viņam tiekot liegta jebkāda tiesību aizsardzība tiesā. No tā izriet, ka LESD 286. pantā minētais process nevar būt ERP celtās prasības pamatā.

ERP pieņemto aktu par vēršanos Tiesā neatbilstība

53. Otrkārt, *K. Pinxten* izvirza divus procesuālus argumentus saistībā ar ERP lēmumu vērsties Tiesā.

54. No vienas puses, viņš uzskata, ka to ERP locekļu skaits, kuri balsoja par lietas nodošanu Tiesai, neesot bijis pietiekams. Lai gan ERP Reglamenta 4. panta 4. punktā ir paredzēts, ka lēmumu pieņem ar četru piektdaļu ERP locekļu, proti, 23 locekļu, balsu vairākumu, faktiski tikai 22 locekļi balsoja par šo lēmumu.

55. No otras puses, lai gan ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 8. pantā un 49. panta 3. punktā ir paredzēts, ka tā locekļa uzklauššanas sēde, pret kuru ir iesniegta sūdzība, notiek bez mutiskas tulkošanas un bez citu ERP darbinieku klātbūtnes, *K. Pinxten* uzklauššana notika, klātesot ģenerālsekretāram un Juridiskās nodaļas vadītājam.

Prasības par saprātīgu termiņu pārkāpums

56. Treškārt, *K. Pinxten* uzskata, ka ERP, apšaubīdama viņa kopš 2006. gada apstiprināšanai iesniegto pieprasījumu likumību, esot pārkāpusi viņa tiesības uz saprātīgu lietas izspriešanas termiņu, lai gan no viņa pilnvaru termiņa sākuma ERP rīcībā ir bijusi visa attiecīgā informācija, lai noskaidrotu, vai šie pieprasījumi ir bijuši likumīgi, kā arī katrā ziņā vajadzības gadījumā tā bija varējusi lūgt sniegt precizējumus.

57. Pamatojoties uz finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības budžetam, *K. Pinxten* lūdz attiecināt noilgumu, liedzot ERP celt prasības pieteikumus attiecībā uz konstatētiem faktiem, kas ir vairāk nekā trīs gadus vai maksimums piecus gadus veci, skaitot no 2018. gada 5. oktobra, proti, ERP sākotnējā ziņojuma datuma.

OLAF prettiesiskā izmeklēšana un tā ziņojums

58. Attiecībā uz OLAF izmeklēšanu *K. Pinxten* atsaucas uz trim pārkāpumiem, kuri varētu ietekmēt ziņojumu, kas ir ERP prasības pieteikuma pamatā.

59. Pirmkārt, *K. Pinxten* būtībā apgalvo, ka OLAF esot nepamatoti paplašinājis savas izmeklēšanas apjomu, pamatojoties uz to datu analīzi, kas tika konstatēti, veicot inspekciju viņa biroja telpās. Otrkārt, OLAF, atņemot privātos dokumentus, no kuriem daži bija saziņa ar viņa advokāti, esot pārkāpis viņa tiesības uz privātumu. Treškārt, OLAF esot iespējami pārkāpis viņa tiesības uz aizstāvību četros veidos. Pirmām kārtām, faktu kopsavilkums esot ļoti īss, šim faktu kopsavilkumam pievienotās tabulas neesot saprotamas, turklāt neesot paziņoti visi apliecinātie dokumenti. Otrām kārtām, *K. Pinxten*, iespējams, neesot uzklaušīts par visiem faktiem un citiem

būtiskiem jautājumiem, kuru rezultātā tika pieņemts ziņojums. Trešām kārtām, viņa apsvērumi neesot apspriesti, bet vienkārši iekopēti ziņojuma beigās. Ceturtām kārtām, viņa bijusī palīdzne neesot saņēmusi savas nopratināšanas protokola kopiju.

VII. Analīze

60. ERP celtā prasība rada vairākus procesuālus un materiālus jautājumus. Tomēr domāju, ka atbilde uz vairākiem no šiem jautājumiem būs atkarīga no pašas tiesvedības būtības un ERP pamatzdevuma un tās locekļu pienākumu apjoma. Tādēļ ierosinu savu analīzi sadalīt četrās daļās. Vispirms mēģināšu noteikt tās prasības būtību, ko iesniedz saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu, kā arī ERP locekļu pienākumus, ņemot vērā šīs iestādes funkcijas. Pēc tam pievērsīšos procesuālajiem jautājumiem. Visbeidzot izvērtēšu lietu pēc būtības, kā arī iespējamās sankcijas, kuras būtu jāpiemēro.

A. Revīzijas palātas funkcijas

1. LESD 286. panta 6. punktā paredzētās tiesvedības būtība

61. Saskaņā ar LESD 286. panta 5. punktu, izņemot parastas nomaņas vai nāves gadījumus, ERP locekļa amata pienākumi beidzas, kad viņš atkāpjas no amata vai viņu ar Tiesas lēmumu atļaiž no amata saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu.

62. Pēdējā minētajā tiesību normā ir paredzēts, ka ERP locekli var atļaut no amata vai atņemt viņam tiesības uz pensiju vai citām priekšrocībām tikai tad, ja Tiesa pēc ERP lūguma konstatē, ka viņš vairs neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem vai nepilda amata pienākumus. LESD 245. panta otrajā daļā ir paredzēts līdzīgs noteikums attiecībā uz Komisijas locekļiem. Par šajā tiesību normā paredzēto procedūru Tiesa ir noteikusi, ka tā ir “autonoma procedūra”, kuru nevar salīdzināt ar disciplināro procedūru attiecībā uz Savienības ierēdņiem vai darbinieku¹¹. Konkrētāk, vienīgajā salīdzināmajā lietā Komisija/Cresson¹² ģenerālvokāts Lēnderts A. Hēlhuds [Leendert A. Geelhoed] uzskatīja, ka, “tā kā pastāv tieša saistība starp komisāra uzvedību un iestādes, kurā viņš ieņem amatu, publisko tēlu un darbību, tad [LESD 245. panta otrajā daļā] noteiktā procedūra ir konstitucionāla pēc savas būtības”¹³. Tas ir arī mans viedoklis, jo ir skaidrs, ka šīs tiesību normas palīdz nodrošināt Eiropas Savienības tiesiskās kārtības, kas, kā paredzēts LES 2. pantā, ir dibināta, pamatojoties uz tiesiskumu, demokrātisko raksturu.

63. No vienas puses, ERP, kurai Māstrihtas līgumā tika noteikts iestādes statuss, uzdevums vispirms vispārīgi ir noteikts LESD 285. pantā. Tajā ir paredzēts, ka ERP funkcija ir veikt Savienības revīziju. Īpaši LESD 287. panta, kurā ir precizēts minētais uzdevums un veids, kādā ERP tas ir jāveic, 1. punktā ir paredzēts, ka ERP ir jāpārbauda visu Savienības izveidoto struktūru ieņēmumu un izdevumu pārskati un jānodod Parlamentam un Padomei atzinums par pārskatu ticamību, kā arī par notikušo darījumu likumību un pareizību, turklāt šim atzinumam var pievienot īpašus izvērtējumus par katru no Savienības galvenajām darbības jomām.

¹¹ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 11. jūlijs, Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 118. punkts).

¹² Spriedums, 2006. gada 11. jūlijs, Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455).

¹³ Ģenerālvokāta L. A. Hēlhuda secinājumi lietā Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 93. punkts oriģinālversijā (angļu valodā), pārējo valodu versijās 94. punkts). Mans izcēlums.

64. Attiecīgi ERP pamatuzdevums ir sekmēt ES finanšu labāku pārvaldību, veicināt pārskatatbildību un pārredzamību un darboties kā neatkarīgai Savienības iedzīvotāju finansiālo interešu aizstāvei¹⁴. Citiem vārdiem sakot, pieņemot Tiesas priekšsēdētāja teikto pirmā ERP locekļa svinīgā solījuma došanas laikā 1977. gada oktobrī, ERP ir Eiropas Savienības “finanšu sirdsapziņa”¹⁵.

65. No otras puses, ir jāatgādina arī, ka ar Līgumiem ir izveidota tāda kompetenču sadales sistēma starp dažādām Savienības iestādēm, kura Savienības institucionālajā struktūrā un Savienībai deleģēto uzdevumu izpildē katrai iestādei piešķir savu uzdevumu¹⁶. Šajā ziņā ERP izveide tika uzskatīta par līdzsvara un objektivitātes garantiju institucionālajā struktūrā¹⁷.

66. Turklāt nepieciešamība veikt publisko finanšu ārējo revīziju ir plaši atbalstīta un tiek uzskatīta par vienu no demokrātijas pilāriem¹⁸. Ir tikai pareizi, ka Savienības pilsoņiem un nodokļu maksātājiem ir zināms, kādā veidā tiek iekasēti un tērēti valsts ieņēmumi. Kā uzraudzītājiestādei, kas nav atkarīga no balsu vairākuma, ERP ir galvenā loma demokrātiskā pārvaldībā, pat ja, kā tas ir arī Savienības tiesu gadījumā, šāda veida iestāde nav tieši pakļauta politiskajai uzraudzībai vai tautas balsojumam¹⁹. Tāpēc ERP leģitimitātes pamatā ir tās neatkarība un funkciju nozīmīgums labas pārvaldības sekmēšanā un sabiedrības uzticēšanās veicināšanā veidam, kādā Savienības nodokļi un citi ieņēmumi tiek pareizi izmantoti izmaksu ziņā efektīvā veidā²⁰.

67. Tomēr, kā jau 1748. gadā teoretizēja Monteskijs [Montesquieu], ir skaidrs, ka visas amatpersonas sliecas ļaunprātīgi izmantot savas pilnvaras un turpinās to darīt, līdz saskarsies ar ierobežojumiem. Tieši tādēļ, “lai novērstu varas ļaunprātīgu izmantošanu, ir nepieciešams, lai vara uzraudzītu varu”²¹. Attiecīgi varas dalīšanas principi ir pakāpeniski pilnveidoti, lai visas iestādes – gan vēlētas, gan, tikpat svarīgi, neievēlētas – būtu pakļautas kontrolei un uzraudzībai. Tagad ir pieņemts, ka demokrātijā ikviena vara vērsas pie pretvaras, lai tā to pārbaudītu ar mērķi to mīkstināt²².

68. Tādējādi LESD 286. panta 6. punktā paredzētā procedūra palīdz nodrošināt Eiropas Savienības tiesiskās kārtības, kas, kā paredzēts LES 2. pantā, ir dibināta, pamatojoties uz tiesiskumu, demokrātisko raksturu. Tā būtībā paredz Savienības iestādes locekļa (vai kā šajā gadījumā bijušā locekļa) impīčmenta procedūru šajā Tiesā, ja šīs personas rīcība neatbilst

¹⁴ Skat. <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/MissionAndRole.aspx>.

¹⁵ Skat. Revīzijas palāta (1995), *Auditing the Finances of the European Union*, Luksemburga, Revīzijas palātas brošūra, īpaši 7. un 13. lpp.

¹⁶ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 15. novembris, Komisija/Vācija (C-539/09, EU:C:2011:733, 56. punkts), un 2016. gada 28. jūlijs, Padome/Komisija (C-660/13, EU:C:2016:616, 31. punkts).

¹⁷ Šajā nozīmē skat. Vardabasso, V. “La cendrillon de l’histoire: la cour des comptes européenne et la démocratisation des institutions européennes”, *Journal of European Integration History*, 17(2). sēj., 2011, 285.–302. lpp., īpaši 286. lpp.

¹⁸ Šajā nozīmē skat. Vardabasso, V., minēts iepriekš, īpaši 300. lpp.

¹⁹ Šajā nozīmē skat. Laffan, B. “Auditing and accountability in the European Union”, *Journal of European Public Policy*, 10. sēj., Taylor and Francis, 2003, 762.–777. lpp., īpaši 762. lpp.

²⁰ Šajā nozīmē skat. Laffan, B., minēts iepriekš, īpaši 762. un 763. lpp.

²¹ Montesquieu, *The Spirit of Law*, XI grāmata, 4. nodaļa (Stewart, P. tulkojums, *Société Montesquieu, Unité Mixte de Recherche 5037, CNRS*, 2018, pieejams interneta vietnē <http://montesquieu.ens-lyon.fr/spip.php?article2728>). Oriģinālajā versijā franču valodā: “Pour qu’on ne puisse abuser du pouvoir, il faut que, par la disposition des choses, le pouvoir arrête le pouvoir” (*De l’Esprit des lois*, Garnier Frères, Parīze, 1961, 162. un 163. lpp.).

²² Šajā nozīmē skat. Hourquebie, F. “De la séparation des pouvoirs aux contre-pouvoirs: “l’esprit” de la théorie de Montesquieu”, no: Vrabie, G. (red.), *L’évolution des concepts de la doctrine classique de droit constitutionnel*, Institutul European, 2008, Iasi, Rumānija, 59.–67. lpp., īpaši 60. lpp.

attiecīgajiem demokrātijas standartiem. Līdzīgas normas pastāv daudzu dalībvalstu konstitūcijās un pamatlikumos attiecībā uz amatpersonām konstitucionālajā jomā²³. Tādēļ šai procedūrai ir konstitucionāls raksturs.

69. Visbeidzot, apstāklis, ka LESD 286. panta 6. punktā paredzētā procedūra kopā ar LESD 228. panta 2. punktā minēto attiecībā uz Eiropas Ombudu un 245. un 247. pantā minēto attiecībā uz Komisijas locekļiem ir vienīgā, kurā saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir jāizlemj Tiesas plēnumam, vajadzības gadījumā liecina par šīs procedūras nozīmīgo un īpašo raksturu²⁴. Šī prasība pati par sevi pietiekami ilustrē to, ka šī nav disciplināra procedūra, jo pašu “disciplināro tiesiskumu” parasti tieši raksturo privāta, līgumiski pamatota sankcija, nevis tiesas process, ko īsteno tiesu varas amatpersonas²⁵. Savukārt disciplinārlietā iestāde, kas piemēro sankciju, nav tiesa Hartas 47. panta izpratnē, bet drīzāk ir administratīva iestāde²⁶.

2. ERP locekļu pienākumi

70. Kā Tiesa ir noteikusi spriedumā Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455), pat ja ir jāpastāv noteiktas smaguma pakāpes pienākumu neizpildei, lai varētu pienācīgi piemērot radniecīgā LESD 245. panta normas, “Komisijas locekļiem [...] jāraugās, lai viņu uzvedība būtu nevainojama”²⁷. Šī prasība ir attiecināma arī uz ERP locekļiem.

71. Proti, kā ģenerālvokāts L. A. Hēlhuds ir paskaidrojis minētajā lietā, “[Savienības] iestāžu pienācīgai funkcionēšanai ir būtiski, lai personu, kuras ieņem atbildīgus amatus, kompetence tiktu vērtēta ne tikai no profesionālā aspekta, bet tām būtu arī nevainojama uzvedība. Šo cilvēku personiskās īpašības rada tiešu iespaidu uz sabiedrības uzticību [Savienības] iestādēm, to uzticamību un ietekmi”²⁸.

72. Ņemot vērā tieši šo mērķi, ir jāinterpretē LESD 285. un 286. pants, kuros ir uzskaitīti daži pienākumi, kas ir ietverti svinīgajā solījumā, kuru ERP locekļi dod, stājoties amatā.

73. Pirmais no tiem ir būt pilnīgi neatkarīgiem un darboties vispārējo Savienības interešu labā. ERP locekļi nevar lūgt un pieņemt nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus. Turklāt gan pilnvaru laikā, gan vēlāk viņiem ir jāatturas no jebkuras rīcības, kas nav saderīga ar viņu pienākumiem. Viņiem ir jāievēro amata uzliktie pienākumi. Kā precizēts LESD 286. panta 4. punktā, tas ietver “*jo īpaši* pienākumu izturēties godīgi un apdomīgi attiecībā uz dažu amatu un priekšrocību pieņemšanu pēc tam, kad viņu pilnvaras ir beigušās”²⁹.

²³ Skat., piemēram, Vācijas Pamatlikuma 61. pantu (kurā ir paredzēta federālā prezidenta impīčmenta procedūra Vācijas Konstitucionālajā tiesā “par šā Pamatlikuma vai citu federālo tiesību aktu tišu pārkāpumu”) un Īrijas Konstitūcijas 12.3.1. pantu (Īrijas prezidenta atstādināšana no amata neatgriezeniskas darbnespējas dēļ, “kas jākonstatē Augstākajai tiesai vismaz piecu tiesnešu sastāvā”).

²⁴ Skat. Eiropas Savienības Tiesas statūtu 16. panta ceturto daļu.

²⁵ Šajā nozīmē skat. De Bernardinis, C. “Vers un modèle européen de régime disciplinaire des fonctionnaires”, no: Potvin-Solis, L. (red.), *Vers un modèle européen de la fonction publique*, Bruylant, Brisele, 2011, 349.–372. lpp., īpaši 352. lpp.

²⁶ Šajā nozīmē skat. Pilorge–Vrancken, J. *Le droit de la fonction publique de l'Union européenne*, Bruylant, Brisele, 2017, 364. lpp.

²⁷ Spriedums, 2006. gada 11. jūlijs, Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 72. punkts).

²⁸ Ģenerālvokāta L. A. Hēlhuda secinājumi lietā Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 67. punkts oriģinālajā versijā (angļu valodā), pārējo valodu versijās 68. punkts).

²⁹ Mans izcēlums.

74. Jāatgādina, ka šie pienākumi ir formulēti tieši tāpat kā tie, ko Tiesa ir interpretējusi attiecībā uz Komisijas locekļu pienākumiem spriedumā *Komisija/Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455). Šajos apstākļos, tā kā nekas LESD 286. panta 4. punktā neierobežo “[ERP locekļa amata] uzlikto pienākumu” jēdzienu, tas ir jāinterpretē tikpat plaši, kā tas ir interpretēts attiecībā uz Komisijas locekļiem³⁰.

75. Tādējādi ir svarīgi, ka ERP locekļi, “ņemot vērā nozīmīgo atbildību, kas viņiem uzticēta [..], attiecībā uz savu uzvedību ievērotu visstingrākās normas. Tādējādi minētais jēdziens saprotams kā tāds, kas bez [LESD 286. panta 4. punktā] skaidri minētajiem godīguma un apdomīguma pienākumiem ietver visu [ERP] locekļa amata uzlikto pienākumu kopumu. Tādējādi [ERP] locekļiem ir visu laiku jāpanāk Savienības vispārējo interešu pārsvars *ne tikai pār valsts interesēm, bet arī pār personiskajām interesēm*”³¹.

76. Konkrētāk, tas nozīmē, ka ERP locekļiem ir jāievēro ne tikai LESD 285. un 286. pantā paredzētie pienākumi būt neatkarīgiem un izturēties godīgi un apdomīgi, bet arī visstingrākās normas objektivitātes³² un neieinteresētības ziņā. Attiecībā uz ERP, kas, kā iepriekš minēts, ir Savienības “finanšu sirdsapziņa”, locekļiem tas katrā ziņā nozīmē pilnu atbildību par to, kā viņi tērē publiskos līdzekļus, un līdz ar to zināmu pārredzamību par to, kā viņi to dara.

B. Procesuālo noteikumu un dažādo tiesību, uz kurām atsaucas K. Pinxten, ievērošana

1. Par saikni starp izskatāmo prasību un Luksemburgas [tiesu iestādēs] izskatīšanā esošo kriminālprocesu

77. Iesākumā K. Pinxten apgalvo, ka uz izskatāmo lietu esot attiecināms princips, kas paredz, ka disciplinārlieta ir jāaptur, nogaidot krimināllietas iznākumu.

78. Tomēr, manuprāt, tas ir kļūdainš LESD 286. panta 6. punktā paredzētās procedūras raksturojums, kura, kā esmu minējis iepriekš, ir konstitucionāla rakstura. Atzīstot, ka Tiesai nav jāpasludina spriedums, pirms tiek pabeigts kriminālprocess, tiktu apdraudēts LESD 286. panta 6. punkta īpašais mērķis, kas ir Līgumā nostiprinātās varas dalīšanas galvenais elements. Kā ģenerālvokāts L. A. Hēlhuds ir paskaidrojis lietā *Komisija/Cresson*, valsts kriminālprocess un LESD 286. panta 6. punkts kalpo atšķirīgiem mērķiem valsts un Savienības tiesiskajās sistēmās, proti, “ja pirmā mērķis ir nodrošināt standartus, kas tiek uzskatīti par valsts sabiedriskās iekārtas nepieciešamu sastāvdaļu, tad otrais ir veidots, lai nodrošinātu [Savienības] iestāžu pienācīgu darbību, īstenojot Līgumos noteiktos mērķus”³³, kā arī – vēlos piebilst – lai ievērotu Savienības demokrātisko darbību.

79. Turklāt, lai gan rīcība, kas ir abu procesu pamatā, varētu būt viena un tā pati, noteikumi un pienākumi, uz kuriem pamatojoties ir jāpierāda fakts patiesums, lai notiesātu attiecīgo personu, nav vienādi. Tādēļ Tiesu nesaista kriminālprocesa ietvaros veiktā fakta juridiskā kvalifikācija, un tās kompetencē ir, pilnībā īstenojot savu diskrecionāro varu, pārbaudīt, vai procedūrā, kas balstīta uz LESD 286. panta 6. punktu, pārņemtie fakti veido ERP locekļa amata uzlikto pienākumu

³⁰ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 11. jūlijs, *Komisija/Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455, 70. punkts).

³¹ Spriedums, 2006. gada 11. jūlijs, *Komisija/Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455, 70. un 71. punkts). Mans izcēlums.

³² Šajā nozīmē skat. Vogiatzis, N. “The independence of the European Court of Auditors”, *Common Market Law Review*, 56. sēj., 2019, 667.–772. lpp., īpaši 669. lpp.

³³ Ģenerālvokāta L. A. Hēlhuda secinājumi lietā *Komisija/Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:140, 97. punkts oriģinālajā versijā (angļu valodā), pārējo valodu versijās 98. punkts).

neizpildi³⁴. Līdz ar to neatkarīgi no valsts kriminālprocesa iznākuma tās procedūras iznākums, kas tiek īstenota saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu, nav atkarīgs no spriedumiem, kuri pasludināti citās tiesvedībās³⁵. Tas tā darbojas arī pretējā virzienā – šīs tiesvedības iznākumam nav nekādas ietekmes uz Luksemburgā izskatīšanā esošo kriminālprocesu.

80. Tādēļ, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka nav jāgaida tā valsts kriminālprocesa iznākums, kas patlaban tiek izskatīts Luksemburgas valsts tiesās.

2. Tiesību efektīvas aizsardzības tiesā princips

81. *K. Pinxten* apgalvo, ka saistībā ar prasību, kas celta saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu, viņš nevarot izmantot nedz tiesības uz piekļuvi tiesai, nedz tiesības uz lietas izskatīšanu divās instancēs un tas attiecīgi esot Hartas 47. panta un ECPAK 7. protokola 2. panta pārkāpums.

82. Šajā ziņā Tiesa ir noteikusi – pat pieņemot, ka šī pēdējā tiesību norma būtu piemērojama procedūrai, kas ir balstīta uz LESD 245. pantu, “pietiek atgādināt, ka saskaņā ar minētā protokola 2. panta 2. punktu šo tiesību īstenošanā ir pieļaujami izņēmumi citastarp tad, ja attiecīgo personu pirmajā instancē ir notiesājusi augstākās tiesas instance”³⁶. Ņemot vērā abu procedūru līdzību, tas pats ir attiecināms uz LESD 286. panta 6. punktā paredzēto procedūru.

83. Replikas rakstā *K. Pinxten* apgalvo, ka saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu Tiesa pildot disciplināriestādes, nevis “tiesu” funkciju. Tāpēc *K. Pinxten* apgalvo, ka viņam esot tikusi liegta jebkāda tiesību aizsardzība tiesā. No tā izrietot, ka šajā tiesību normā minētais process nevarot būt ERP celtās prasības pamats.

84. Minētais apsvērums būtībā ir Līguma noteikumu spēkā esamības apstrīdēšana, lai gan primāro tiesību spēkā esamības izskatīšana neietilpst Tiesas kompetencē³⁷. Katrā ziņā, kā esmu to norādījis, attiecīgā procedūra nav disciplināra, bet gan drīzāk konstitucionāla rakstura.

85. Turklāt ir jānorāda, ka visa Tiesā īstenotā procedūra, pamatojoties uz LESD 286. panta 6. punktu, atbilst Tiesas Reglamentā paredzētajiem noteikumiem, kas ir attiecināmi uz tiešajām prasībām. Ir pārsteidzoši konstatēt, ka šī tiesvedība ir jāizlemj Tiesas plēnumam saskaņā ar Tiesas statūtu 16. pantu. Šajos apstākļos procesa adresāts gūst labumu no tā, ka izskatīšanu veic neatkarīgi tiesneši pilnā sastāvā, kuri pieder pie Savienības iestādes, kurai ir uzticēts interpretēt un piemērot Līgumus. Ir skaidrs, ka šajā kontekstā Tiesa rīkojas, kā to ir formulējis ģenerāladvokāts L. A. Hēlhuds lietā *Komisija/Cresson*, kā “objektīva [Savienības] tiesu iestāde”³⁸.

3. ERP pieņemto aktu par vēšanos Tiesā neatbilstība

86. *K. Pinxten* izvirza divus procesuālus apsvērumus saistībā ar ERP lēmumu vērsties Tiesā.

³⁴ Šajā nozīmē attiecībā uz LESD 245. pantā paredzēto procedūru skat. spriedumu, 2006. gada 11. jūlijs, *Komisija/Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455, 121. punkts).

³⁵ Pat ja persona tiek attaisnota. Šo situāciju Tiesa ir skaidri analizējusi spriedumā *Nikolaou/Revīzijas palāta* (C-220/13 P). Skat. it īpaši ģenerāladvokāta Ī. Bota [Y. Bot] secinājumus (C-220/13 P, EU:C:2014:176, 71. un 73. punkts), kā arī spriedumu, 2014. gada 10. jūlijs (C-220/13 P, EU:C:2014:2057, 40. punkts).

³⁶ Spriedums, 2006. gada 11. jūlijs, *Komisija/Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455, 112. punkts).

³⁷ Šajā nozīmē attiecībā uz LESD 267. pantu skat. spriedumu, 2012. gada 27. novembris, *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756, 33. punkts).

³⁸ Ģenerāladvokāta L. A. Hēlhuda secinājumi lietā *Komisija/Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:140, 93. punkts oriģinālajā versijā (angļu valodā), pārējo valodu versijās 94. punkts).

87. Pirmkārt, viņš uzskata, ka to ERP locekļu skaits, kuri balsoja par lietas nodošanu Tiesai, neesot bijis pietiekams, ņemot vērā ERP Reglamenta 4. panta 4. punktu. Otrkārt, viņš apgalvo, ka viņa uzklausišana ir notikusi, klātesot iestādes ģenerālsekretāram un Juridiskās nodaļas vadītājam, un tas ir pretrunā ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 49. panta 3. punkta prasībām³⁹. Tagad ierosinu izskatīt šos apsvērumus pēc kārtas.

a) Par Revīzijas palātas Reglamenta 4. panta 4. punktu

88. ERP Reglamenta 25. panta 3. punktā ir paredzēts, ka lēmumus ERP pieņem ar ERP sēdē klātesošo locekļu balsu vairākumu. Atkāpjoties no minētā noteikuma, ERP Reglamenta 4. panta 4. punktā ir paredzēts, ka lēmumu par lietas nodošanu Tiesai, pamatojoties uz LESD 286. panta 6. punktu, ERP “pieņem aizklātā balsošanā ar četru piektdaļu [ERP] locekļu balsu vairākumu”.

89. Dienā, kad notika attiecīgais balsojums, ERP sastāvā bija 28 locekļi. No šiem 28 locekļiem divi sevi atstatīja no piedalīšanās balsojumā – viens draudzības ar *K. Pinxten* dēļ, otrs tādēļ, ka bija viņa amata pēctecis no Beļģijas. Vēl citi četri ERP locekļi bija prombūtnē, un viņu prombūtne tika attaisnota šajā nolūkā.

90. Tāpēc ERP Reglamenta 4. panta 4. punktā minētā izņēmuma formulējuma un šā Reglamenta 25. panta 3. punktā noteikto principu salīdzinājums ir paskaidrojošs. Pirmajā ir paredzēts, ka ir vajadzīgas četras piektdaļas locekļu balsu, savukārt 25. panta 3. punktā runa ir par attiecīgajā sēdē klātesošo locekļu balsu vairākumu. Tādēļ, ņemot vērā šo divu tiesību normu atšķirīgo formulējumu, ir skaidrs, ka četras piektdaļas balsu vairākuma ir jāaprēķina, balstoties uz ERP locekļu skaitu, nevis vienkārši uz tiem locekļiem, kuri faktiski ir klāt balsošanas brīdī.

91. Tā kā attiecīgā lēmuma pieņemšanas brīdī ERP sastāvā bija 28 balsstiesīgi locekļi, teorētiski bija vajadzīgs 23 locekļu balsu vairākums. Tomēr, ja netiek ņemti vērā tie locekļi, kuri sevi atstatīja, minētais skaitlis tiek samazināts līdz 26 locekļiem, līdz ar to bija vajadzīgs 21 locekļa balsu vairākums.

92. Ir taisnība, ka ERP Reglamentā nav nekādu noteikumu, kas attiektos uz konkrēto jautājumu par atstatīšanu. Tomēr, kā ģenerālvokāts N. Vāls [*N. Wahl*] ir norādījis attiecībā uz šo Tiesu, tikai tāpēc, ka Tiesas Reglamentā nav neviena konkrēta noteikuma attiecībā uz Tiesas locekļu noraidīšanu, nenozīmē, ka dalībnieki nevar atsaukties uz principu⁴⁰. Patiešām, atstatīšana nav nekas cits kā daļa no objektivitātes prasības, kas ir jāizpilda jebkurai “tiesai” Hartas 47. panta izpratnē⁴¹.

93. Tomēr, protams, minētais nosacījums par objektivitāti ir attiecināms arī uz Savienības iestādēm, pamatojoties uz Hartas 41. pantā paredzēto labas pārvaldības principu⁴². Tādēļ no tā izriet, ka atstatīšanas iespēja noteikti ir attiecināma uz ERP lēmumiem, īpaši administratīvajās procedūrās, kuras sāktas pret personām un kurās varētu tikt pieņemti tām nelabvēlīgi lēmumi.

³⁹ Jāatgādina, ka šeit minētās tiesību normas ir tās, kas bija piemērojamas laikā, kad tika pieņemti apstrīdētie lēmumi, proti, 2010. gada 11. martā pieņemtā ERP Reglamenta un Lēmuma Nr. 38/2016, ar ko nosaka ERP Reglamenta īstenošanas kārtību, noteikumi.

⁴⁰ Šajā nozīmē skat. ģenerālvokāta N. Vāla secinājumus lietā Eiropas Savienība/*Kendrion* (C-150/17 P, EU:C:2018:612, 29. punkts).

⁴¹ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 19. septembris, *Wilson* (C-506/04, EU:C:2006:587, 53. punkts), un 2019. gada 19. novembris, *A. K. u.c.* (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība) (C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982, 123. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁴² Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 11. jūlijs, *Ziegler/Komisija* (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 154. un 155. punkts), un 2016. gada 14. jūnijs, *Marchiani/Parlaments* (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 70. punkts). Saistībā ar tiesvedību, kas ierosināta pret dalībvalsti, skat. arī spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Spānija/Padome* (C-521/15, EU:C:2017:982, 88., 90. un 91. punkts).

94. Tā kā atstatīšanas mērķis ir izvairīties no jebkāda interešu konflikta, šajos apstākļos ir skaidrs, ka persona, kura sevi atstata vai kurai piesaka noraidījumu, nekādā veidā nedrīkst iejaukties procesā. Savā ziņā persona, kura sevi atstata, vismaz īslaicīgi nav attiecīgās iestādes loceklis attiecībā uz konkrēto problēmjautājumu. Tādēļ atstatīšanas iedarbību nevar uzskatīt par līdzvērtīgu atturēšanās sekām. Ja tas būtu citādi, atstatītā persona būtu jāiekļauj kvorumā. Tomēr tas varētu ietekmēt pieņemto lēmumu, tādējādi paverot durvis neobjektivitātes iespaidam.

95. Līdz ar to, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka tie divi ERP locekļi, kuri sevi atstatīja, nav jāņem vērā ERP Reglamenta 4. panta 4. punkta izpratnē. Tādēļ šajos apstākļos šķiet, ka ir sasniegts šajā normā paredzētais četru piektdaļu balsu vairākums.

b) Par ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 49. panta 3. punktu

96. ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 8. pantā ir paredzēts, ka ERP sēdes, kas notiek saskaņā ar ERP Reglamenta 4. pantā paredzēto procedūru, ir “slēgtas sēdes” ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 49. panta 3. punkta izpratnē. Konkrētāk, tas nozīmē, ka tā locekļa uzklaušīšanai, pret kuru ir iesniegta sūdzība, ir jānotiek bez mutiskā tulka vai ERP darbinieku klātbūtnes.

97. Tomēr jānorāda, ka ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 39. panta 1. punktā ir paredzēts, ka ģenerālsekretārs sagatavo un uzglabā ERP sēžu protokolus. ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 50. panta 1. punktā ir apstiprināts, ka ERP sēžu protokolu projektus sagatavo ģenerālsekretārs vai cita šim uzdevumam izraudzīta persona. Tomēr, lai gan šā panta 5. punktā ir paredzēts, ka slēgto sēžu protokolu izplatīšana ir ierobežota, nav precizēts, kas sagatavo protokolu šajos konkrētajos apstākļos. ERP Reglamenta 23. pantā ir paredzēts, ka visas ERP sēdes bez izņēmumiem ir jāprotokolē.

98. Tā kā ir acīmredzams, ka ERP locekļa uzklaušīšana, kas notiek, piemērojot ERP Reglamenta 4. pantu, ir jāprotokolē, šajos apstākļos ir jāpieņem, ka nedz 8. pantā vai 49. panta 3. punktā, nedz šajā gadījumā ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 50. pantā nav paredzēta atkāpe no šīs īstenošanas kārtības 39. pantā paredzētajiem noteikumiem. Līdz ar to šajos apstākļos ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 49. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neattiecas uz ģenerālsekretāru vai citu izraudzītu personu, pamatojoties uz ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 50. panta 1. punktu.

99. Šajā ziņā ir jānorāda, ka ar ERP 2015. gada 12. februāra lēmumu⁴³ Juridiskā dienesta vadītājs, pamatojoties uz ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 50. panta 1. punktu, tika izraudzīts, lai palīdzētu ģenerālsekretāram saistībā ar darbībām, kas veicamas pēc sēdēm, ar tiešu atsauci uz protokolu sagatavošanu. Līdz ar to no tā izriet, ka šo iemeslu dēļ viņa klātbūtne kopā ar ģenerālsekretāru K. Pinxten uzklaušīšanas sēdē atbilda piemērojamajiem ERP noteikumiem.

100. Katrā ziņā piebildīšu, ka Juridiskā dienesta vadītāja klātbūtne principā nodrošina noteikumu ievērošanu par labu konkrētajam loceklim. Tādēļ šajā kontekstā ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 49. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav attiecināms uz Juridiskā dienesta vadītāju.

⁴³ DEC 16/15 FINAL (K. Pinxten lietas materiālu B.26. pielikums).

4. Prasības attiecībā uz saprātīgu termiņu pārkāpums

101. Treškārt, *K. Pinxten* uzskata, ka ERP esot pārkāpusi viņa tiesības uz saprātīgu lietas izspriešanas termiņu, apšaubīdama viņa kopš 2006. gada apstiprināšanai iesniegto pieprasījumu likumību, lai gan no viņa pilnvaru termiņa sākuma ERP rīcībā bija visa attiecīgā informācija, lai noskaidrotu, vai šie pieprasījumi ir likumīgi, kā arī katrā ziņā tā varēja lūgt sniegt precizējumus.

102. Pamatojoties uz finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības budžetam, *K. Pinxten* apgalvo, ka ir jāpiemēro noilgums, liedzot ERP celt prasības pieteikumus attiecībā uz konstatētiem faktiem, kas ir vairāk nekā trīs gadus vai maksimums piecus gadus veci, skaitot no 2018. gada 5. oktobra, proti, ERP sākotnējā ziņojuma datuma.

103. Pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, “tā kā procesa ilgums nav noteikts Savienības tiesību akta normā, iestādes noteiktā termiņa konkrētā tiesību akta pieņemšanai “saprātīgums” ir jāvērtē, ievērojot katras lietas faktiskos apstākļus, it īpaši lietas iznākuma nozīmi ieinteresētajām personām, lietas sarežģītību [un tās dažādos procesuālos posmus, ko ievērojusi Savienības iestāde], kā arī lietas dalībnieku rīcību⁴⁴. Līdz ar to no šīs konkrētā novērtējuma prasības izriet, ka termiņa saprātīgums nevar tikt noteikts, atsaucoties uz vienu precīzu, abstrakti noteiktu maksimālo robežu, bet gan tas ir jānosaka katrā atsevišķā gadījumā, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus⁴⁵.

104. Šajos apstākļos piecu gadu laikposms, uz ko pamatojas *K. Pinxten*, kā to Tiesa ir skaidri noteikusi, ir attiecināms vienīgi uz īpašo Savienības parāda atgūšanas kontekstu, konkrētāk, uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu⁴⁶. Turklāt jāatgādina, ka Tiesa pati ir precizējusi, ka pat šajos īpašajos apstākļos piecu gadu termiņš ir tikai atspēkojama prezumpcija⁴⁷.

105. Vispirms izskatāmajā lietā ir jānorāda, ka attiecībā uz turpmākajiem procesuālajiem posmiem iekšējā procedūra, kuras rezultātā ir celta šī prasība, tika sākta 2016. gada 18. jūlijā un 2016. gada 1. septembrī, kad *K. Pinxten* tika informēts par viņam adresētajiem pārmētiem saistībā ar iespējamiem nopietniem pārkāpumiem. 2016. gada 14. oktobrī lietas materiāli tika nosūtīti OLAF, un 2016. gada 15. novembrī tas sāka savu izmeklēšanu. Pēc tam 2018. gada 2. jūlijā ERP saņēma OLAF galīgo ziņojumu. 2018. gada 12. jūlijā ERP nolēma uzdot tās priekšsēdētājam sagatavot sākotnējo ziņojumu par OLAF galīgajā ziņojumā minēto informāciju saskaņā ar ERP Reglamenta 4. panta 1. un 2. punktu. 2018. gada 5. oktobrī šis sākotnējais ziņojums tika darīts zināms ERP locekļiem un *K. Pinxten* kopā ar OLAF galīgo ziņojumu. 2018. gada 19. novembrī *K. Pinxten* iesniedza rakstveida apsvērumus, un viņa uzklaušīšana notika 2018. gada 26. novembrī. Pamatojoties uz šiem elementiem, ERP pēc trim dienām nolēma nodot lietu Tiesai, pamatojoties uz LESD 286. panta 6. punktu. Tāpēc attiecīgais laikposms no brīža, kad kļuva zināmi pret *K. Pinxten* izvirzītie apgalvojumi, līdz brīdim, kad tika pieņemts lēmums nodot lietu Tiesai, katrā ziņā bija tikai nedaudz ilgāks par diviem gadiem.

⁴⁴ Spriedums, 2013. gada 28. februāris, *Review of Arango Jaramillo* u.c./EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, 28. punkts). Skat. arī spriedumu, 2016. gada 14. jūnijs, *Marchiani/Parlaments* (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 99. punkts).

⁴⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 28. februāris, *Review of Arango Jaramillo* u.c./EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, 29. un 30. punkts), un 2016. gada 14. jūnijs, *Marchiani/Parlaments* (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 100. punkts).

⁴⁶ OV 2012, L 298, 1. lpp.

⁴⁷ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 14. jūnijs, *Marchiani/Parlaments* (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 104. un 105. punkts).

106. Manuprāt, ņemot vērā šajā laika posmā veikto procesuālo darbību skaitu, proti, pirmie iekšējie pasākumi attiecībā uz *K. Pinxten* pēc apgalvojumu izvirzīšanas, lietas nodošana OLAF un tā veiktā izmeklēšana, OLAF faktu kopsavilkuma un galīgā ziņojuma, kā arī ERP sākotnējā ziņojuma sagatavošana, kam jāpieskaita *K. Pinxten* atvēlētais laiks viņa aizstāvībai (rakstveida apsvērumi, kas iesniegti gan OLAF, gan ERP, kā arī nopratināšana un uzklaušanās, ko veica OLAF un ERP), nevar apgalvot, ka veids, kādā ERP ir izskatījusi šo lietu, kā arī laikposms, kurā tas tika darīts, būtu saprātīga termiņa principa pārkāpums.

107. Otrkārt, runājot par faktiem, ir taisnība, ka daži no tiem attiecas uz 2006. gadu, kas ir gads, kurā *K. Pinxten* sāka savu pirmo pilnvaru termiņu ERP. Tomēr jānorāda, ka liela daļa iebildumu attiecas uz notikumiem pēc 2013. gada oktobra⁴⁸, proti, brīža, ko pats *K. Pinxten* ir pieņēmis, vai arī notikumiem, kas, ja tie notikuši agrāk, ir atkārtājušies pēc šī apgalvotā “noteicošā datuma”⁴⁹. Turklāt prasība par saprātīgu termiņu, kas tagad ir skaidri paredzēta Hartas 41. un 47. pantā, nevar tikt pielīdzināta noilgumam krimināllietās, ko Eiropas Cilvēktiesību tiesa (turpmāk tekstā – “ECT”) ir definējusi kā ar likumu noteiktas noziedznieka tiesības netikt kriminālvajātam vai tiesātam pēc tam, kad ir pagājis noteikts laiks pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas⁵⁰. Pirmās ir tiesības uz personas “lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā”, proti, kā tas skaidri formulēts Hartas 47. pantā, tiesības uz laikus veiktu lietas izskatīšanu tiesā. Citiem vārdiem sakot, disciplinārlietās vai krimināllietās prasība par saprātīgu termiņu attiecas uz termiņu, kurā pārkāpuma izdarītāja lieta jāizspriež tiesā, drīzāk no brīža, kad attiecīgajai personai tiek “izvirzīta apsūdzība”, nevis no apstākļu iestāšanās dienas⁵¹.

108. Katrā ziņā, ja saistībā ar LESD 286. pantā paredzēto īpašo procedūru prasība par saprātīgu termiņu būtu jāsaprot kā tāda, kas ietver arī noilguma normu, tad būtu jāņem vērā arī to pārkāpumu smagums, kuri tiktu izskatīti saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu. Proti, ir noteikts, ka to dalībvalstu tiesību sistēmās, kurās krimināllietās ir paredzēts noilgums, kavēšanās ilgums ir tieši samērīgs ar pārkāpuma smagumu⁵². Šajā kontekstā desmit gadu laikposms no pirmajām apgalvotajām darbībām līdz pirmajiem aktiem, ko iestāde ir pieņēmusi attiecībā uz tām, vai pat 12 gadu laikposms izskatāmajā lietā, ja ņem vērā ERP priekšsēdētāja sākotnējo ziņojumu, kā to ierosina *K. Pinxten*, nešķiet pārmērīgs.

5. OLAF prettiesiskā izmeklēšana un tā ziņojums

109. Attiecībā uz OLAF izmeklēšanu *K. Pinxten* atsaucas uz trim pārkāpumiem, kas, viņaprāt, esot ietekmējuši OLAF ziņojumu Revīzijas palātai.

⁴⁸ Piemēram, divas no trim medībām Šamborā (Francija) (pirmais iebildums), uzturēšanās Kubā (pirmais iebildums), komercsabiedrības reģistrēšana un *K. Pinxten* kā tās vadītājs (ceturtais iebildums), kā arī piedāvājums Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos irēt privātu dzīvokli (piektais iebildums).

⁴⁹ Piemēram, ļaunprātīga un prettiesiska viņa rīcībā nodoto degvielas karšu izmantošana (otrais iebildums) vai dalība politiskās partijas valdē (pirmais un ceturtais iebildums).

⁵⁰ Šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2000. gada 22. jūnijs, *Coëme u.c. pret Beļģiju*, CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, 146. punkts.

⁵¹ Šajā nozīmē skat. Franchimont, M., Jacobs, A. un Masset, A. *Manuel de procédure pénale*, Larcier, Coll. de la Faculté de droit de l'Université de Liège, 2012, Brisele, 123. lpp. Eiropas Cilvēktiesību tiesa uzskata, ka “apsūdzības izvirzīšana” ir brīdis, kad kompetentā iestāde oficiāli informē personu par tai izvirzīto apsūdzību par pastrādāto iespējamo noziegumu, vai no brīža, kad kompetentās iestādes ar savu rīcību saistībā ar aizdomām par personas nodarījumu būtiski ietekmē personas stāvokli” (ECT spriedums, 2017. gada 5. oktobris, Kalēja pret Latviju, CE:ECHR:2017:1005JUD002205908, 36. punkts).

⁵² Šajā nozīmē attiecībā uz Beļģijas tiesībām skat. Beernaert, M.-A., Bosly, H. D. un Vandermeersch, D. *Droit de la procédure pénale*, La Charte, Brige, 2014, 189. lpp.

a) Par izmeklēšanas apjoma paplašināšanu

110. Pirmkārt, *K. Pinxten* būtībā apgalvo, ka *OLAF* esot nepamatoti paplašinājis savas izmeklēšanas apjomu, pamatojoties uz to datu analīzi, kas tika konstatēti, veicot inspekciju viņa biroja telpās.

111. Ir tiesa, ka pirmajā *OLAF* vēstulē, ar kuru *K. Pinxten* tika informēts, ka *OLAF* ir sācis pret viņu izmeklēšanu, bija minēti tikai “iespējamie pārkāpumi, kas saistīti ar [viņu] kā [ERP] locekli attiecībā uz ERP aktīvu izmantošanu, kā arī [attiecībā uz] viņa paša un/vai viņa apstiprinātajiem komandējumiem, kuri veikti, pārkāpjot piemērojamos noteikumus, kas ietekmē Savienības finanšu intereses”⁵³. Tikai otrajā posmā (proti, vēstulē, ko *OLAF* 2017. gada 15. decembrī nosūtīja *K. Pinxten* advokātei) *K. Pinxten* advokāte tika informēta, ka pēc inspekcijā iegūto datu sākotnējās analīzes *OLAF* ģenerāldirektors ir nolēmis attiecināt izmeklēšanu arī uz iespējamo interešu konfliktu un citiem LESD 285. un 286. panta, kā arī ERP locekļu ētikas kodeksa pārkāpumiem⁵⁴.

112. *K. Pinxten* uzskata, ka inspekcijas mērķis vai sekas nevar būt atklāt iespējamus pārkāpumus, par kuriem nevarēja būt zināms pirms tās īstenošanas, jo inspekcijas mērķis un apjoms ir noteikts izmeklētājiem dotajā pilnvarojumā⁵⁵.

113. Tomēr es uzskatu, ka minētā interpretācija par veidu, kādā *OLAF* var veikt izmeklēšanu, ir pārāk ierobežojoša.

114. Vispirms ir jāatgādina, ka *OLAF* atbildība, kā tas skaidri ir noteikts Regulas Nr. 883/2013 6. apsvērumā, “ietver ne vien finanšu interešu aizsardzību, bet arī visus pasākumus, kas attiecas uz Savienības interešu aizsardzību pret nelikumīgu rīcību, par kuru var ierosināt administratīvu lietu vai kriminālprocesu”. Lai varētu pildīt šo uzdevumu, regulas 4. panta 2. punktā ir paredzēts, ka *OLAF* jābūt “tiesībām tūlīt un bez brīdinājuma piekļūt jebkurai iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru būtiskai informācijai, tostarp informācijai datubāzēs, un telpām. [...] Birojs var saņemt jebkura dokumenta kopijas vai izrakstus, vai arī jebkura informācijas nesēja saturu, kas ir iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru rīcībā, un vajadzības gadījumā uzņemties šādu dokumentu vai informācijas glabāšanu, lai nodrošinātos pret to zaudējuma iespēju”. Visbeidzot jāatgādina, ka Savienības iestāžu locekļiem ir īpašs pienākums sadarboties ar *OLAF* saskaņā ar Regulas Nr. 883/2013 7. panta 3. punkta otro daļu, kurā ir paredzēts, ka iestādes “nodrošina, ka to [...] locekļi [...] sniedz nepieciešamo palīdzību, lai [*OLAF*] darbinieki varētu efektīvi veikt savus uzdevumus”. Šis pienākums ir attiecināms arī uz ERP locekļiem saskaņā ar ERP Lēmuma Nr. 99-2004 par noteikumiem attiecībā uz ERP locekļu sadarbības pasākumiem iekšējās izmeklēšanās saistībā ar krāpšanas, korupcijas vai citu pretlikumīgu darbību novēršanu, kas kaitē Kopienas finanšu interesēm, 3. panta otro daļu, kurā ir paredzēts, ka “saistībā ar [*OLAF*] izmeklēšanu [ERP] locekļi pilnībā sadarbojas ar [...] [*OLAF*]”⁵⁶.

115. Ņemot vērā *OLAF* pamatuzdevuma apjomu, tam piešķirtās pilnvaras tā veikšanai un ERP locekļu īpašo pienākumu sadarbīties, uzskatu, ka *OLAF* inspekcijā var tikt atklāti iespējamie pārkāpumi, kas nav bijuši ietverti sākotnējās izmeklēšanas apjomā. Aizliegums *OLAF* to darīt nozīmētu izlikties neredzam iespējamus nopietnus pārkāpumus, kas būtu pilnīgā pretrunā *OLAF*

⁵³ *OLAF* 2017. gada 22. septembra vēstule *K. Pinxten* (ERP lietas materiāli, A.32. pielikums, 252. lpp.).

⁵⁴ *OLAF* 2017. gada 15. decembra vēstule advokātei *Levi* (ERP lietas materiāli, A.34. pielikums, 255. lpp.).

⁵⁵ *K. Pinxten* iebildumu raksta 108. punkts.

⁵⁶ Mans izcēlums.

funkcijām, tā pilnvarām un ERP locekļu pienākumam sadarboties, savukārt OLAF izmeklēšanas efektivitāte ir sabiedrības interesēs, un tas izriet no vispārējākām interesēm aizsargāt Savienības finanšu intereses⁵⁷.

116. Jebkurš cits secinājums apdraudētu OLAF neatkarību, jo tā rezultātā tiktu radīti ierobežojumi OLAF ģenerāldirektoram sākt izmeklēšanu, tostarp attiecībā uz izmeklēšanas apjoma paplašināšanu. Patiešām, kā Vispārējā tiesa ir noteikusi saistībā ar iespēju paplašināt OLAF iekšējās izmeklēšanas apjomu, padarot to par ārēju izmeklēšanu, “tā tas būtu gadījumā, ja, pastāvot pietiekami nopietnām aizdomām par faktiem, kas tikuši konstatēti iekšējā izmeklēšanā, [...] OLAF ģenerāldirektors nevarētu [...] paplašināt pirmās apjomu”⁵⁸.

117. Attiecīgi no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, tā kā OLAF veica savu inspekciju saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem, informēja K. Pinxten par izmeklēšanas apjoma paplašināšanu un nodrošināja viņam iespēju tikt uzklusītam par visiem konstatētajiem apstākļiem⁵⁹, šajā procedūrā var ņemt vērā arī pārkāpumus, kas atklāti OLAF izmeklēšanas apjoma paplašināšanas rezultātā.

b) K. Pinxten tiesības uz privātumu

118. Otrkārt, K. Pinxten apgalvo, ka OLAF, atņemot privātos dokumentus un iegūstot iespējamās saziņas ar viņa advokāti kopijas, esot pārkāpis viņa tiesības uz privātumu.

119. Saskaņā ar Hartas 7. pantu ikvienai personai ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un saziņas neaizskaramību. Šīs tiesības tomēr nav absolūtas. Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu šīm tiesībām var piemērot ierobežojumus ar nosacījumu, ka tie faktiski ir noteikti tiesību aktos, atbilst Eiropas Savienības izvirzītajam vispārējo interešu mērķim un attiecībā uz izvirzīto mērķi nerada nesamērīgu iejaukšanos⁶⁰.

120. Šajā ziņā ir jānorāda, ka OLAF tiesības saņemt attiecīgo dokumentu kopijas ir paredzētas tiesību aktā, proti, Regulas Nr. 883/2013 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā. Šīs tiesības ir vajadzīgas Savienības finanšu interešu aizsardzībai, kas neapšaubāmi ir “vispārējas nozīmes mērķis, ko atzinusi Savienība”, Hartas 52. panta 1. punkta izpratnē⁶¹. Proti, kā Tiesa to jau ir uzsvērusi attiecībā uz dalībvalstīm, pienākums apkarot nelikumīgu rīcību, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses, ar atturošiem un efektīviem pasākumiem ir tostarp Savienības primārajās tiesībās, proti, LESD 325. panta 1. punktā, paredzēts pienākums⁶².

121. Šajā kontekstā nav nozīmes apstāklim, ka persona, attiecībā uz kuru notiek izmeklēšana, atsevišķus dokumentus ir noteikusi kā “privātus”. Vispirms var konstatēt, ka OLAF darbiniekiem paredzēto pamatnostādņu par izmeklēšanas procedūrām 13.5. pantā ir konkrēti paredzēts, ka “telpu inspekcijas laikā izmeklēšanas nodaļas darbinieki var piekļūt visai informācijai, kāda ir attiecīgās ES iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras rīcībā, tostarp elektronisko datu kopijām, *privāto dokumentu* (tostarp medicīnisko dokumentu) *kopijām*, ja tas var būt būtiski

⁵⁷ Šajā nozīmē skat. Inghelram, J.F.H. *Legal and Institutional Aspects of the European Anti-Fraud Office (OLAF)*, Europa Law Publishing, Amsterdam, 2011, īpaši 137. lpp.

⁵⁸ Spriedums, 2019. gada 6. jūnijs, *Dalli/Komisija* (T-399/17, nav publicēts, EU:T:2019:384, 86. punkts).

⁵⁹ OLAF 2017. gada 15. decembra vēstule advokātei *Levi* (ERP lietas materiāli, A.34. pielikums, 255. lpp.).

⁶⁰ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 4. aprīlis, *OZ/EIB* (C-558/17 P, EU:C:2019:289, 65. punkts).

⁶¹ Šajā nozīmē skat. Inghelram, J.F.H. *Legal and Institutional Aspects of the European Anti-Fraud Office (OLAF)*, Europa Law Publishing, Amsterdam, 2011, īpaši 91. lpp.

⁶² Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 8. septembris, *Taricco u.c.* (C-105/14, EU:C:2015:555, 50. punkts).

izmeklēšanai”⁶³. Man šķiet, ka šāda *OLAF* pilnvaru interpretācija ir atbilstoša Regulai Nr. 883/2013, jo šajā regulā *OLAF* ir paredzētas tiesības saņemt jebkura dokumenta kopijas vai izrakstus vai arī jebkura informācijas nesēja saturu, kas ir ES iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru rīcībā, ja vien tie ir saistīti ar konkrēto informāciju.

122. Ir jāatzīst arī, ka saistībā ar izmeklēšanu par to, vai *K. Pinxten* ļaunprātīgi ir izmantojis savas amata pilnvaras, viņa tiesības uz privātumu attiecībā uz materiāliem, kas radīti viņa nodarbinātības laikā, izņemot tīri privātu un personīgu saraksti un elektroniskā pasta vēstules, nevar tikt uzskatītas par īpaši pamatotām. Jebkāds cits secinājums būtu pretrunā Savienības iestāžu pienākumam apkarot krāpšanu un citādu nelikumīgu rīcību, kas apdraud Savienības finanšu intereses, veicot pasākumus, kuriem jāattur no šādas rīcības.

123. Turklāt *OLAF* pilnvaras ir noteiktas tā, lai tiktu nodrošināta to samērīga izmantošana. Saskaņā ar *OLAF* darbiniekiem paredzēto pamatnostādņu par izmeklēšanas procedūrām 13.4. pantu, ja vajadzīgs, inspekciju var veikt, neesot klāt attiecīgās ES iestādes loceklis. Tomēr “šādos gadījumos klāt ir cits attiecīgās ES iestādes [...] darbinieks vai drošības dienesta darbinieks”.

124. Izskatāmajā lietā netiek apstrīdēts tas, ka inspekcija tika veikta, klātesot ERP par drošību atbildīgajai amatpersonai, ERP informācijas drošības speciālistam un datu aizsardzības specialistam (turpmāk tekstā – “DAS”). Attiecībā uz *K. Pinxten* privāto saziņu “2017. gada 22. novembra ziņojumā par digitālās kriminālistikas operācijām”⁶⁴ ir skaidri norādīts, ka “visu šo datu priekšskatījumu *OLAF* izmeklētāji veica, ievērojot datu aizsardzības prasības, ko pieprasīja [DAS]. No visām eksportētajām iesūtnēm tika izdzēstas privātās elektroniskā pasta vēstules, kā arī elektroniskā pasta vēstules, kas nepārprotami nebija saistītas ar izmeklēšanas mērķi. [...] priekšskatījumu un izdzēšanu veica [DAS] [...]. [DAS] arī nodrošināja to elektronisko dokumentu priekšskatījumu, kuri atlasīti un kopēti no U\ un S\ diska”.

125. Īpaši saistībā ar apgalvoto saraksti ar *K. Pinxten* advokāti ir skaidrs, ka saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem advokāta un klienta rakstiskas saziņas konfidencialitāte ir jāaizsargā, tomēr ar nosacījumu, ka šāda saziņa tiek īstenota klienta tiesību uz aizstāvību interesēs un ka tai ir jābūt tādai, kas ir notikusi ar neatkarīgiem advokātiem⁶⁵. Tomēr izskatāmajā lietā ir pietiekami norādīt, kā ERP konstatēja, ka *K. Pinxten* nav sniedzis nekādus pierādījumus par to, ka *OLAF* būtu pamatojies uz dokumentu, uz kuru ir attiecināma advokāta un tā klienta saziņas konfidencialitāte. Tāpat *K. Pinxten* nenorāda uz šādiem dokumentiem *OLAF* galīgajā ziņojumā vai tā pielikumos. Gluži pretēji, no “2017. gada 22. novembra ziņojuma par digitālās kriminālistikas operācijām” 6. pielikuma izriet, ka “attiecībā uz e-pasta filtrēšanu [...] visas elektroniskās vēstules, kas datētas pirms 2010. gada, tika izdzēstas”. Šajā dokumentā arī skaidri ir norādīts, ka citi materiāli, piemēram, atsauces uz un sarakste ar *K. Pinxten* advokāti, arī tika izdzēsti⁶⁶.

126. Attiecīgi šajos apstākļos ir jāsecina, ka *OLAF* nav pārkāpis *K. Pinxten* tiesības uz privātumu saistībā ar savu izmeklēšanu.

⁶³ Mans izcēlums.

⁶⁴ *K. Pinxten* lietas materiāli, B.25. pielikums.

⁶⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1982. gada 18. maijs, *AM & S Europe/Komisija* (155/79, EU:C:1982:157, 21. un 27. punkts), un 2010. gada 14. septembris, *Akzo Nobel Chemicals un Akros Chemicals/Komisija* (C-550/07 P, EU:C:2010:512, 70. punkts).

⁶⁶ *K. Pinxten* lietas materiāli, B.25. pielikums.

c) *K. Pinxten* tiesības uz aizstāvību

127. Savā trešajā pamatā *K. Pinxten* apgalvo, ka *OLAF* esot pārkāpis viņa tiesības uz aizstāvību. Pirmkārt, paziņotais faktu kopsavilkums esot ļoti īss, šim faktu kopsavilkumam pievienotās tabulas neesot saprotamas, kā arī neesot bijuši nodrošināti visi apliecināmie dokumenti. Otrkārt, *K. Pinxten* apgalvo, ka viņš neesot uzklājis par visiem faktiem un saistībā ar to liecinieku nopratināšanu, kuru rezultātā tika pieņemts ziņojums. Treškārt, viņa argumenti neesot apspriesti, bet vienkārši iekopēti ziņojuma beigās. Ceturtkārt, viņa bijusi palīdzē neesot saņēmusi viņas nopratināšanas protokola kopiju.

128. Ir skaidrs, kā paredzēts Hartas 41. pantā, ka tiesības uz labu pārvaldību ietver, no vienas puses, ikvienas personas tiesības tikt uzklāsitai, pirms tiek veikts kāds individuāls pasākums, kas to varētu nelabvēlīgi ietekmēt, un, no otras puses, ikvienas personas tiesības piekļūt materiāliem, kas uz to attiecas.

129. Kā Tiesa ir atgādinājusi 2006. gada 11. jūlija spriedumā *Komisija/Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455), “tiesību uz aizstāvību ievērošana jebkurā pret personu vērstā procedūrā, kuras rezultātā var tikt pieņemts tai nelabvēlīgs akts, ir [Savienības] tiesību pamatprincips un ir jānodrošina pat tad, ja saistībā ar attiecīgo procedūru nepastāv nekāds tiesiskais regulējums. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka tiesību tikt uzklāsitam princips prasa, lai personai, pret kuru ir uzsākta administratīva procedūra, šīs procedūras laikā būtu iespēja noderīgi darīt zināmu savu viedokli par apgalvotajiem faktiem un apstākļiem un to nozīmīgumu, kā arī par dokumentiem, uz kuriem [iestāde, struktūra, birojs vai aģentūra] balsta savu apgalvojumu par [Savienības] tiesību pārkāpuma pastāvēšanu”⁶⁷. Saistībā ar *OLAF* izmeklēšanu ir jāpiebilst, ka Regulas Nr. 883/2013 9. panta 4. punktā arī ir paredzēts, ka “pēc izmeklēšanas pabeigšanas un pirms tiek sagatavoti secinājumi, kuros minēts attiecīgās personas vārds, minētajai personai dod iespēju komentēt faktus, kas uz viņu attiecas”.

130. Izskatāmajā lietā vispirms ir jāpārlicinās, vai *K. Pinxten* laikus tika informēts par iebildumiem, kas pret viņu tika izvirzīti, un vai viņam bija nodrošināta iespēja tikt uzklāsitam⁶⁸.

131. Nevaru pieņemt *K. Pinxten* argumentu, ka neesot ievērotas viņa tiesības uz aizstāvību. Proti, no lietas materiāliem izriet, ka ar 2017. gada 7. decembra vēstuli *K. Pinxten* tika uzaicināts uz nopratināšanu 2017. gada 22. decembrī saistībā ar iespējamiem pārkāpumiem, par kuriem viņš tika informēts 2017. gada 22. septembrī⁶⁹. Tāpat ir skaidrs, ka 2017. gada 15. decembra vēstulē *K. Pinxten* advokātei viņš tika informēts par izmeklēšanas un nopratināšanas apjoma paplašināšanu⁷⁰. Ir tiesa, ka *K. Pinxten* advokāte atbildē uz šo vēstuli norādīja, ka viņas klients *OLAF* 2017. gada 22. decembra nopratināšanā sniegs informāciju tikai attiecībā uz faktiem, kas minēti paziņojumā par “attiecīgās personas” statusa noteikšanu”⁷¹. Tomēr no *K. Pinxten* nopratināšanas protokola izriet, ka liela daļa fakti, kas tika atklāti *OLAF* izmeklēšanā un tika ietverti tā galīgajā ziņojumā, tika brīvi un bez ierobežojumiem apspriesti vai vismaz pieminēti nopratināšanas laikā⁷². Turklāt jautājumi, kas netika tieši izvirzīti šajā nopratināšanā, tomēr tika ietverti vēlāk nosūtītajā fakti kopsavilkumā (piemēram, uzturēšanās Kransmontanā, dalība politiskās partijas valdē vai (iespējams) nepatiesu paziņojumu sniegšana apdrošināšanas

⁶⁷ 104. punkts.

⁶⁸ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 11. jūlijs, *Komisija/Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455, 105. punkts).

⁶⁹ ERP lietas materiāli, A.37.72. pielikums.

⁷⁰ ERP lietas materiāli, A.34. pielikums.

⁷¹ *K. Pinxten* lietas materiāli, B.20. pielikums, 136. lpp.

⁷² ERP lietas materiāli, A.37.73. pielikums.

sabiedrībai). Šajā ziņā, lai gan *K. Pinxten* apgalvo, ka paziņotais faktu kopsavilkums esot ļoti īss un šim kopsavilkumam pievienotās tabulas neesot saprotamas, ir skaidrs, ka minētais kopsavilkums ir pietiekami visaptverošs gan piemērojamo noteikumu, gan norādīto pārkāpumu izklāsta ziņā. Diez vai *K. Pinxten* var apstrīdēt faktu kopsavilkuma skaidrību un pilnīgumu, ja viņš par visiem apgalvotajiem faktiem, kas ir ietverti minētajā kopsavilkumā, ir sagatavojis apsvērumus ne mazāk kā uz 36 lappusēm, kuru sagatavošanas termiņš tika pagarināts par desmit darbdienu, ņemot vērā izskatāmās lietas apjomu⁷³.

132. Turklāt ir jānorāda, ka *OLAF* galīgajā ziņojumā ir minēti tikai ģenerāldirektora ieteikumi. Saskaņā ar Regulas Nr. 883/2013 11. panta 4. punktu saņēmējai iestādei ir jāveic pasākumi, it īpaši disciplināri vai tiesiski pasākumi, kas izriet no iekšējās izmeklēšanas rezultātiem. Tomēr nav noliedzams fakts, ka lēmums, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt attiecīgo personu, ir tās iestādes iespējamais lēmums, kurai ir adresēts *OLAF* galīgais ziņojums.

133. Tādēļ, ņemot vērā pēdējos apsvērumus, uzskatu, ka, vērtējot to, vai ir ievērotas viņa tiesības tikt uzklautam, nevar tikt ignorēts apstāklis, ka pēc tam, kad *OLAF* bija nopratinājis *K. Pinxten* pirmo reizi un viņam tika ļauts komentēt faktu kopsavilkumu, viņš saņēma *OLAF* galīgā ziņojuma un tā pielikumu eksemplāru, ievērojot administratīvo procedūru ERP, kas tika īstenota pirms prasības celšanas pret *K. Pinxten*, pamatojoties uz LESD 286. panta 6. punktu.

134. Šajā ziņā ir jānorāda, ka *K. Pinxten* ne tikai tika dota iespēja iesniegt rakstveida apsvērumus par *OLAF* galīgo ziņojumu un ERP priekšsēdētāja sagatavoto sākotnējo ziņojumu, ko viņš faktiski arī izmantoja⁷⁴, bet arī tikt uzklautam par šajos dokumentos minētajiem faktiem⁷⁵.

135. Šajos apstākļos nevaru nekonstatēt, ka administratīvā procesa norisē nav atklāts nekas tāds, kas būtu varējis pārkāpt *K. Pinxten* tiesības uz aizstāvību.

6. Secinājums par procesuālajiem noteikumiem un dažādām tiesībām, uz kurām atsaucas *K. Pinxten*

136. No iepriekš minētā izriet, ka visi *K. Pinxten* aizstāvībai izvirzītie pamati saistībā ar procesuāliem jautājumiem un dažādu tiesību, it īpaši tiesību uz aizstāvību, ievērošanu ir jānoraida.

137. Pilnības labad jāpiebilst, ka, lai gan ERP lielā mērā ir balstījusies uz *OLAF* galīgo ziņojumu, lai pierādītu, ka tās apgalvojumi ir pamatoti, nav noliedzams apstāklis, ka tās celtā prasība ir saprotama neatkarīgi no minētā ziņojuma un tā pielikumiem. Turklāt prasības pieteikumā ir norādīts arī pašas ERP veiktais faktu novērtējums, kas dažos aspektos norobežots no *OLAF* secinājumiem.

C. Par to, vai ir noticis LESD 286. pantā minēto pienākumu pārkāpums

1. LESD 286. panta 6. punkta piemērošanas nosacījumi

138. Pirms izvērtēju to, vai *K. Pinxten* ir pārkāpis vienu vai vairākus no saviem ERP locekļa amata pienākumiem, ir lietderīgi atgādināt trīs šajos secinājumos minētos apsvērumus.

⁷³ ERP lietas materiāli, B.37.41. un B.37.88. pielikums.

⁷⁴ ERP lietas materiāli, A.40. pielikums.

⁷⁵ ERP lietas materiāli, A.41. pielikums.

139. Pirmkārt, no LESD 286. panta formulējuma var secināt, ka ERP locekļiem ir visu laiku jāpanāk Savienības vispārējo interešu pārsvars ne tikai pār valsts interesēm, bet arī pār personiskajām interesēm⁷⁶. Otrkārt, ERP locekļiem ir jāievēro ne tikai LESD 285. un 286. pantā paredzētais pienākums būt neatkarīgiem un izturēties godīgi un apdomīgi, bet arī visstingrākās normas objektivitātes un neieinteresētības ziņā. Tas katrā ziņā nozīmē pilnu atbildību par to, kā viņi tērē publiskos līdzekļus⁷⁷. Treškārt, Līgumā nekas nav minēts par pārkāpumu veidu vai biežumu, kuru rezultātā var piemērot LESD 286. panta 6. punktu. Vienīgais nosacījums ir tāds, ka attiecīgais ERP loceklis vairs neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem vai nepilda amata pienākumus.

140. Ņemot vērā, ka Līguma noteikumi ir līdzīgi attiecībā uz Komisijas un ERP locekļiem, ir skaidrs, ka arī pēdējo rīcībai ir jābūt nevainojamai. Tomēr ir jāpastāv noteiktas smaguma pakāpes pienākumu neizpildei, lai varētu celt prasību saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu⁷⁸. Šī prasība par pārkāpuma smagumu ir viegli izskaidrojama ar tā iespējamā soda smagumu, ko šī Tiesa var uzlikt amatpersonai (vai kā šajā gadījumā bijušajai amatpersonai), ja apgalvotie pārkāpumi tiek apstiprināti. Savukārt no LESD 286. panta 6. punkta vispārējā formulējuma, skatot to kopsakarā ar šīs normas uzdevumu Savienības institucionālajā struktūrā, izriet, ka attiecīgais pārkāpums var rasties viena, bet smaga nodarījuma rezultātā vai arī atkārtotu, bet atsevišķi mazāk smagu nodarījumu dēļ, kuru atkārtotāšanās atspoguļo skaidru spēkā esošo noteikumu neievērošanu.

141. No šiem apsvērumiem izriet, ka saistībā ar LESD 286. panta 6. punktu ir pietiekami, tomēr nepieciešami konstatēt noteiktas smaguma pakāpes pienākumu neizpildi, lai prasība, kas celta saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu, tiktu atzīta par pamatotu. Šā smagā pārkāpuma pamatā ir jābūt vai nu vienam smagam nodarījumam, vai arī mazāk smagiem atkārtotiem viena veida nodarījumiem, kas, atsevišķi ņemot, nebūtu uzskatāmi par pietiekami smagiem. Savukārt nodarījuma smagums vai tā atkārtotāšanās, pat vairāku nodarījumu uzkrāšana, var ietekmēt tiesību uz pensiju vai citām priekšrocībām atņemšanas apjomu⁷⁹.

2. Iebildumu izvērtēšana K. Pinxten lietā

142. ERP savas prasības pamatojumam izvirza piecus iebildumus, kas attiecas vismaz uz 332 faktiem par pirmo pamatu vien. Tomēr, kā tikko esmu paskaidrojis, ne visi pārkāpumi, kuri minēti šo iebildumu pamatojumam, ir būtiski, lai konstatētu LESD 286. panta 6. punktā minēto pārkāpumu. Tādēļ attiecībā uz katru iebildumu analizēšu tikai tos faktus, kuri, manuprāt, visvairāk norāda uz ERP locekļa amata pienākumu neapstrīdamu neizpildi, neskarot citu faktu realitāti.

a) Par pirmo pamatu: ļaunprātīga ERP resursu izmantošana, lai finansētu darbības, kurām nav nekāda sakara ar ERP locekļa darbību vai kuras ar to nav saderīgas

143. Saskaņā ar Regulas Nr. 2290/77 7. pantu ERP loceklim, kam, “*pildot savus pienākumus*, no [ERP atrašanās vietas] ir jādodas komandējumā, ir tiesības uz ceļa [un] viesnīcas izdevumu atlīdzinājumu [un] uzturēšanās pabalstu”. Lai iegūtu tiesības uz šiem atlīdzinājumiem un pabalstiem, no šīs normas formulējuma izriet, ka darbībai, kura ir radījusi izdevumus, ir jābūt saistītai ar ERP locekļa amata pienākumu izpildi.

⁷⁶ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 11. jūlijs, Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 70. un 71. punkts).

⁷⁷ Skat. šo secinājumu 70.–76. punktu.

⁷⁸ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 11. jūlijs, Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 72. punkts).

⁷⁹ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 11. jūlijs, Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 73. punkts).

144. Šajā ziņā pēc būtībā neapstridēto pierādījumu izvērtēšanas, šķiet, ir grūti izvairīties no secinājuma, ka *K. Pinxten* ir ļaunprātīgi izmantojis sistēmu, neatbilstošā veidā veicot konkrētas darbības, lai gūtu labumu no Regulā Nr. 2290/77 paredzētajām tiesībām uz atlīdzinājumu. Man diemžēl ir jānorāda, ka pietiekami pierādījumi tam ir viņa uzturēšanās Kransmontanā (Šveice) un Kubā, kā arī dalība konkrētos medību pasākumos Šamborā (Francija) un Sjērņonā [*Ciergnon*] (Beļģija).

1) Uzturēšanās Kransmontanā

145. 2013. gada 11. jūlija paziņojumā, kas adresēts ERP priekšsēdētājam, *K. Pinxten* paskaidroja, ka “[viņš] kā Revīzijas palātas III apakšpalātas vecākais loceklis ir uzaicināts piedalīties organizācijas *Crans Montana Forum* vasaras sesijā no 2013. gada 22. līdz 25. augustam”⁸⁰. Paziņojumā tika norādīts, ka “galvenie valdību, diplomātijas, starptautisko organizāciju, politisko partiju un parlamentu pārstāvji no visas pasaules tiksies Kransmontanā, lai apspriestu aktuālos starptautiskās politikas jautājumus”. Šajos apstākļos, ņemot vērā, ka “[viņš ir bijis] uzaicināts kā [ERP] loceklis, [viņš] lūdz Revīzijas palātu atlīdzināt uzturēšanās izdevumus un finansiālo ieguldījumu ([3570,00 EUR])”.

146. Lai gan šis komandējums tika apstiprināts un ERP apmaksāja pieprasīto summu, no lietas materiāliem izriet, ka informācija nav pareiza par trim aspektiem, ko *K. Pinxten* ir minējis savā paziņojumā, proti, apstākļi, ka viņš tika uzaicināts, pasākuma mērķis un izmaksas.

147. Pirmkārt, šķiet, ka *K. Pinxten* netika uzaicināts uz šo pasākumu ne kā ERP III apakšpalātas vecākais loceklis, ne arī kā iestādes loceklis. Gluži pretēji, lai gan 2013. gada 29. maijā viņa palīgs nosūtīja elektroniskā pasta vēstuli uz adresi info@cmf.ch par to, ka *K. Pinxten* būtu ieinteresēts piedalīties konkrētajā pasākumā, tajā pašā dienā viņš saņēma atbildi, ka “organizācijas *Crans Montana Forum* vasaras sesija ir slēgts pasākums, uz kuru šajā ekskluzīvajā kalnu kūrortā tiek uzaicināts ļoti ierobežots dalībnieku skaits (40 personas)”. Tikai pēc bijušā Beļģijas ministra iejaukšanās un ieteikuma pēc kādām divām nedēļām *K. Pinxten* no pasākuma organizētājiem saņēma otru elektroniskā pasta vēstuli, kurā bija norādīts, ka viņš ir laipni aicināts piedalīties pasākumā, tomēr bez atsaucē uz viņa pilnvarām vai amatu⁸¹.

148. Otrkārt, pirmajā organizācijas *Crans Montana Forum* izpildbiroja 2013. gada 29. maija elektroniskā pasta vēstulē bija norādīts, ka pasākumam “Īpašā vasaras sesija” nav speciālas programmas. To apstiprina informatīvais ikgadējā pasākuma apraksts un programma, kas tika darīta zināma vēlāk. Šajā dokumentā bija norādīts, ka “vasaras sesijā piedalās ne vairāk kā 60 *Forum* draugi, [kuri] ierodas un kopīgi izbauda ļoti privilēģētu atpūtu un draudzību šajā īpašajā kūrortā”⁸². No pilnās pasākuma programmas arī izriet, ka nebija paredzētas nekādas darba sesijas vai pat oficiālas diskusijas. Visus rīta un pēcpusdienas cēlienus aizņēma pastaigas, ekskursijas un iepirkšanās iespējas. Patiešām, programma diezgan nekaitīgi vēstīja, ka “tā ir nedēļas nogale kalnos! Nekādas īpašas ģērbšanās kārtības”. Visi bija aicināti “justies kā atvaļinājumā un ierasties tādā apģērbā, kādā vien vēlas”⁸³.

⁸⁰ ERP lietas materiāli, A.37.27. pielikums, 3859. lpp.

⁸¹ Minētais ir balstīts uz *K. Pinxten* palīga 2013. gada 29. maijā nosūtīto elektroniskā pasta vēstuli (ERP lietas materiāli, A.37.27. pielikums, 3858. lpp.) un *Crans Montana Forum* izpildbiroja 2013. gada 29. maija un 2013. gada 12. jūnija elektroniskā pasta vēstulēm (ERP lietas materiāli, A.37.27. pielikums, 3857. un 3875. lpp.).

⁸² ERP lietas materiāli, A.37.27. pielikums, 3881. lpp.

⁸³ ERP lietas materiāli, A.37.27. pielikums, 3862.–3865. lpp.

149. Treškārt, lai gan *K. Pinxten* lūdza atmaksāt izmitināšanas izdevumus un finansiālo ieguldījumu 3570,00 EUR, no reģistrācijas veidlapas un rēķina izriet, ka *Forum* pieprasītais finansiālais ieguldījums *K. Pinxten* bija tikai 2950,00 EUR⁸⁴. Starpība, proti, 620 EUR, atbilst papildu izmaksām par divām papildu naktsim, ko *K. Pinxten* un viņa sieva pavadīja dienu pirms un dienu pēc pasākuma, lai gan pirmā aktivitāte bija paredzēta 2013. gada 22. augustā plkst. 19.00 un nekādas aktivitātes vairs nebija paredzētas 25. augustā pēc brokastīm plkst. 9.30. Tādēļ šīs divas nakts nebija vajadzīgas, lai piedalītos pasākumā, pat pieņemot, ka ceļš no Luksemburgas tiek mērots ar automašīnu⁸⁵.

150. Ņemot vērā pasākuma nepiespiesto programmu, varētu rasties šaubas, vai ERP ir guvusi kādu iespējamu labumu no *K. Pinxten* dalības tajā. Tā vien šķiet, ka tā vienkārši ir bijusi iespēja atpūsties un izklaidēties īpašā viesnīcā patīkamā vietā. Šajos apstākļos šī darbība faktiski ir jāuzskata par privātu braucienu.

151. Izsakot šo viedokli, neesmu ignorējis apstākli, ka, iespējams, pirms apstiprināt *K. Pinxten* dalību, būtu bijis jāpievērš lielāka uzmanība programmas saturam, kā arī jāuzdod papildu jautājumi par šā pasākuma patieso būtību. Tomēr nedomāju, ka būtu pamatoti kritizēt ERP šajā ziņā. ERP ir tiesīga gaidīt no saviem locekļiem augstiem standartiem atbilstošu rīcību, konkrētāk, ja loceklis ir piedalījies pasākumā, kas faktiski nav bijis nekas vairāk kā vien iespēja atpūsties un relaksēties, ar dalību saistītie izdevumi būtu jāapmaksā no viņa personīgajiem līdzekļiem, nevis galu galā jāsedz Eiropas nodokļu maksātājam.

2) Uzturēšanās Kubā

152. No 2015. gada 30. marta līdz 2015. gada 14. aprīlim *K. Pinxten* un viņa sieva devās ceļojumā uz Kubu. *K. Pinxten* šo braucienu prezentēja kā ERP oficiālu komandējumu, tādējādi saņemdamas komandējuma izdevumu atlīdzinājumu un dienas naudu par kopējo summu 10 042,71 EUR.

153. 2015. gada 24. marta paziņojumā ERP priekšsēdētājam viņš šo komandējumu uz Kubu aprakstīja šādi: “[Tam] būtu jāsniedz papildu ieskaits ES un Kubas attiecībās, ņemot vērā iespējamo straujo situācijas attīstību valstī. Tas var novest pie Kubas iekļaušanas vienā no nākamajām III apakšpalātas darba programmām, kas ir atbildīga par Savienības ārējo darbību revīziju. Komandējuma mērķis ir tikties ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem (NVO, akadēmiķiem, žurnālistiem [..]) un apmeklēt uz vietas ES un UNDP projektus. Neraugoties uz visiem komandējuma sagatavošanas darbiem Luksemburgā un Beļģijā, “autoritārās” valsts struktūras dēļ lielākā daļa tikšanos un apmeklējumu uz vietas būs jāorganizē pēc ierašanās Havanā.”⁸⁶

154. Neraugoties uz šo izklāstu, no ERP Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem ir skaidrs, ka jau pašā sākumā šis brauciens bija paredzēts kā privāts ceļojums. Proti, pirmajā elektroniskā pasta vēstulē, ko *K. Pinxten* palīgs nosūtīja Savienības vēstniekam Kubā, bija paskaidrots, ka *K. Pinxten* un viņa sieva plāno privātu ceļojumu uz Kubu, jo viņi vēl nav apmeklējuši šo valsti⁸⁷. Šajā elektroniskā pasta vēstulē *K. Pinxten* lūdza sniegt ieteikumus attiecībā uz viesnīcām, pilsētām un

⁸⁴ ERP lietas materiāli, A.37.27. pielikums, 3860. lpp. (rēķins) un 3861. lpp. (reģistrācijas veidlapa).

⁸⁵ Atkarībā no izvēlēta maršruta attālums no Luksemburgas (ERP atrašanās vieta) līdz Kransmontanai (Šveice) svārstās no 600 līdz 650 km, tas ir, 6–6,5 stundu brauciens.

⁸⁶ ERP materiāli, A.37.26. pielikums, 3553. lpp.

⁸⁷ 2015. gada 28. janvāra elektroniskā pasta vēstule (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3509. lpp.).

salām, ko apmeklēt, kā arī citu noderīgu informāciju. Nākamajā dienā tika nosūtīta otra elektroniskā pasta vēstule, kurā bija uzskaitītas pilsētas, kuras *K. Pinxten* bija padomā un kuras galu galā atbilst tām pilsētām, ko viņš un viņa sieva apmeklēja⁸⁸.

155. Ir taisnība, ka apmēram desmit dienas pirms izlidošanas *K. Pinxten* izteica vēlmi tikties ar žurnālistiem, NVO pārstāvjiem, Savienības līdzekļu saņēmēju un/vai līgumslēdzēju pušu pārstāvjiem, kā arī apmeklēt dažu projektu norises vietas⁸⁹. Tādējādi *K. Pinxten* komanda bija apzinājusi ANO Attīstības programmu (turpmāk tekstā – “*UNDP*”) kā visnozīmīgāko līgumslēdzēju pusi un nosūtījusi elektroniskā pasta vēstuli *UNDP*, lai noskaidrotu, vai būtu iespējams apmeklēt tās īstenoto projektu vietas laikā, kad *K. Pinxten* un viņa sieva atradīsies attiecīgajā reģionā⁹⁰.

156. Tomēr atbildes uz šo lūgumu bija vienprātīgas un nepārprotamas. Tā ES vēstnieks Kubā atbildēja, ka “tas var radīt vairākus jautājumus Kubā [..]. Parasti Kubā ir sarežģīti apvienot tūrismu ar oficiālām darbībām”⁹¹. Pastāvīgais *UNDP* pārstāvis Kubā apstiprināja, ka “*UNDP* Kubā pilnībā piekrīt [šim] vērtējumam”⁹². Turklāt Beļģijas vēstnieks Kubā rakstīja, ka viņš pilnībā piekrīt Savienības vēstnieka vērtējumam, piebilstot, ka “oficiāla tikšanās ir maz ticama [un ka] tas attiecas arī uz neoficiālu tikšanos, [jo] parasti Kubas amatpersonas nepieņem ielūgumus uz šāda veida tikšanos, turklāt tas noteikti ir attiecināms uz tikšanos ar ārvalstu amatpersonām, kuras ieņem augstu amatu savā valstī vai organizācijā”⁹³.

157. Lai gan *K. Pinxten* palīgs viņam pārsūtīja abas pirmās elektroniskā pasta vēstules 2015. gada 18. martā⁹⁴, tādējādi viņam bija jābūt zināmam, ka Kubas iestādes skeptiski uztver ideju apvienot darījumu aspektus ar braucienu, kura galvenais mērķis ir tūrisms, *K. Pinxten* savā 2015. gada 24. marta memorandā ERP priekšsēdētājam tieši rakstīja, ka “komandējuma mērķis ir tikties ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem (NVO, akademiķiem, žurnālistiem [..]) un apmeklēt uz vietas ES un *UNDP* projektus”. Viņš precizēja, ka “lielākā daļa tikšanos un apmeklējumu uz vietas būs jāorganizē pēc ierašanās Havanā”.

158. Ir grūti pieņemt, ka *K. Pinxten* varētu būt domājis, ka šādas tikšanās un apmeklējumi būtu bijuši iespējami, ja viņš vairākkārt tika brīdināts, ka jebkuram apmeklējumam uz vietas vai tikšanās organizēšanai ar vietējām varas iestādēm ir vajadzīga darba vīza, un tomēr viņš nolēma doties uz Kubu ar tūrista vīzu⁹⁵. Katrā ziņā no *K. Pinxten* brauciena programmas izriet, ka vienīgās tikšanās, kas notika Kubā, bija neoficiāla tikšanās ar ES vēstnieku 2015. gada 31. martā, proti, pirmajā dienā pēc viņa ierašanās Kubā, kā arī neplānota pāris stundu ilga tikšanās ar Eiropas Savienības delegāciju Kubā nākamajā dienā⁹⁶.

⁸⁸ 2015. gada 29. janvāra elektroniskā pasta vēstule (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3516. lpp.).

⁸⁹ 2015. gada 18. marta elektroniskā pasta vēstule *UNDP* (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3737. lpp.) un 2015. gada 19. marta elektroniskā pasta vēstule ES delegācijai Kubā (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3504. lpp.).

⁹⁰ 2015. gada 18. marta elektroniskā pasta vēstule (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3737. lpp.).

⁹¹ 2015. gada 18. marta elektroniskā pasta vēstule (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3736. un 3737. lpp.).

⁹² 2015. gada 20. marta elektroniskā pasta vēstule (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3737. lpp.).

⁹³ 2015. gada 18. marta elektroniskā pasta vēstule (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3765. lpp.).

⁹⁴ 2015. gada 20. marta elektroniskā pasta vēstule (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3736. lpp.).

⁹⁵ ES delegācijas Kubā Sadarbības nodaļas vadītāja 2015. gada 18. marta elektroniskā pasta vēstule *K. Pinxten* palīgam (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3768. lpp.) un ES vēstnieka Kubā 2015. gada 18. marta vēstule (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3764. lpp.).

⁹⁶ ERP lietas materiāli, B.37.26. pielikums, 3500. un 3501. lpp., kā arī 3522.–3528. lpp.

159. Runājot par pārējo, 2015. gada 2. aprīlī ES vēstnieks vienkārši uzaicināja *K. Pinxten* un viņa sievu uz neoficiālām pusdienām savā dzīvesvietā, klātesot Beļģijas vēstniekam un viņa sievai, *UNDP* pastāvīgajam pārstāvim un Kubas Rakstnieku un mākslinieku savienības pārstāvim. *OLAF* izmeklēšanā šo pusdienu neformālo raksturu apstiprināja pats ES vēstnieks⁹⁷ un ES delegācijas Kubā pārstāvis, ko *K. Pinxten* bija saticis iepriekšējā dienā⁹⁸. Pēdējais bija jau norādījis uz šo pusdienu neformālo raksturu īsajā kopsavilkumā par *K. Pinxten* apmeklējumu, kas tika sagatavots *in tempore non suspecto*⁹⁹. Šajā kopsavilkumā ir arī apstiprināts, ka 2015. gada 1. aprīļa tikšanās ir bijusi “nepiespiesta draudzīga viedokļu apmaiņa [...] vairāk politisko interešu un perspektīvas, nevis tehniskā ziņā”. Visbeidzot, jākonstatē arī, ka, lai gan netiek apstrīdēts pārējais ceļojums pa valsti, nekādi citi oficiāli vai pat daļēji oficiāli apmeklējumi vai tikšanās nenotika.

160. Šajos apstākļos ir pilnīgi acīmredzams, ka ceļojums galvenokārt bija privāta rakstura. Katrā ziņā ir skaidrs, ka divas tikšanās un vienas pusdienas, kas tika rīkotas trīs dienu laikā Havanā, neattaisno 14 dienu ceļojumu pa valsti. Tomēr tā vietā, lai atzītu, ka viņa 2015. gada 24. marta paziņojumā minētie mērķi netika sasniegti, *K. Pinxten* savā komandējuma atskaitē apgalvoja, ka “[viņam] bija izdevies tikties ar vairākiem ļoti interesantiem un labi informētiem cilvēkiem”¹⁰⁰. Vienīgais, ko var teikt, ir tas – kā ERP pārstāvis apstiprināja tiesas sēdē –, ka divas dienas varētu uzskatīt par veltītām darba jautājumiem.

3) Medības Šamborā (Francija) un Sjerņonā (Beļģija)

161. No ERP lietas materiāliem un *OLAF* izmeklēšanas ir skaidrs, ka *K. Pinxten*, šķiet, ir regulāri devies medībās. Dažās aptuveni no 40 medībām, kas minētas *OLAF* galīgajā ziņojumā, viņš ir piedalījies, it kā tās būtu daļa no oficiāla komandējuma, tādēļ saņemdamas komandējumu izdevumu atlīdzinājumu un dienas naudu. Tas attiecas vismaz uz trim medībām Šamborā (Francija) un divām – Sjerņonā (Beļģija).

162. Attiecībā uz medībām Šamborā 2013. gada 25. janvārī, 2015. gada 13. februārī un 2016. gada 12. februārī *K. Pinxten* pamatoja šos komandējumus ar to, ka viņš kā ERP loceklis kopā ar citām vadošajām Eiropas un Francijas amatpersonām tika uzaicināts piedalīties, kā viņš to sauc, “Eiropas dienās”. Tomēr, neraugoties uz Šamboras Valsts īpašumu ģenerāldirektora paziņojumu šajā ziņā, ko viņš sniedza pēc *K. Pinxten* pieprasījuma saistībā ar *OLAF* izmeklēšanu¹⁰¹, vienīgā atsauce uz “Eiropas medībām” (*une battue européenne*) bija Šamboras medību un mežniecības direktora elektroniskā pasta vēstulē, uzaicinot *K. Pinxten* uz medībām 2015. gada 13. februārī. Šī elektroniskā pasta vēstule bija adresēta ministram (nevis ERP loceklim) *K. Pinxten* 2014. gada 7. decembrī¹⁰².

⁹⁷ ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3751. lpp. (holandiešu valodā).

⁹⁸ ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3752.–3756. lpp.

⁹⁹ ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3761. lpp. (2015. gada 21. aprīļa kopsavilkums spāņu valodā) un 3758. un 3759. lpp. (2015. gada 5. un 6. maija kopsavilkums angļu valodā).

¹⁰⁰ *K. Pinxten* 2015. gada 16. aprīļa paziņojums ERP priekšsēdētājam (ERP lietas materiāli, A.37.26. pielikums, 3555. un 3556. lpp.).

¹⁰¹ Šamboras Valsts īpašumu ģenerāldirektora 2018. gada 4. decembra elektroniskā pasta vēstule (*K. Pinxten* lietas materiāli, B.29. pielikums).

¹⁰² ERP lietas materiāli, A.37.9. pielikums, 1635. lpp.

163. Turklāt šķiet, ka *K. Pinxten* uz šīm medībām tika uzaicināts pēc personīgas iniciatīvas un kāda personīga drauga iesaistes¹⁰³. Galvenais ir tas, ka nevienā citā elektroniskā pasta vēstulē saistībā ar Šamboru, kā arī nevienā no trim saņemtajiem oficiālajiem ielūgumiem nav nekādu norāžu par “Eiropas dienām” vai “Eiropas medībām”. Gluži pretēji, ielūgumos vai atbildes kartītēs ir minētas tikai “reglamentētas mežacūku medības”¹⁰⁴ vai “brīžu vai mežacūku dzinējmedības”¹⁰⁵, vai arī vienkārši “reglamentētas medības”¹⁰⁶.

164. Savukārt, lai gan ir tiesa, ka darba komandējumi var tikt apvienoti ar sociālajām aktivitātēm vai neformāliem tikšanās pasākumiem, ir jānorāda, ka no to medību programmām, kuras notika Šamborā un kurās *K. Pinxten* piedalījās 2013., 2015. un 2016. gadā, izriet, ka visu dienu garumā ir notikušas medību aktivitātes – no paša rīta līdz vakariņām vakarā¹⁰⁷. Šajos apstākļos ir grūti iedomāties saikni starp šiem pasākumiem un *K. Pinxten* amatu ERP.

165. Runājot par medībām Sjērņonā, ir pat vēl grūtāk pieņemt iespējamo saikni ar *K. Pinxten* darbu vai pienākumiem ERP. Proti, pretēji tam, kas tika apgalvots tiesas sēdē 2020. gada 29. septembrī, ielūgumus Beļģijas Karaliskā galma Protokola vadītājs nosūtīja uz viņa privāto adresi Beļģijā. Šajos ielūgumos nebija atsauces nedz uz ERP, nedz uz kādu “Eiropas dienu” pasākumu¹⁰⁸. Turklāt saskaņā ar *OLAF* ziņojumam pievienoto tabulu dienas nauda un/vai viesnīcu izdevumi *K. Pinxten* tika atlīdzināti attiecībā uz šīm medībām 2014. un 2015. gadā¹⁰⁹.

b) Par otro pamatu: ļaunprātīga un prettiesiska nodokļu priekšrocību izmantošana

166. Otrajā pamatā ERP apgalvo, ka *K. Pinxten* esot pārkāpis Padomes Direktīvas 2008/118/EK (2008. gada 16. decembris) par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu, ar ko atceļ Direktīvu 92/12/EEK¹¹⁰, 12. pantu un Luksemburgas 2013. gada 7. februāra Noteikumu par diplomātiskajām pārstāvniecībām piešķirtajiem pabalstiem un atbrīvojumiem normas. Konkrētāk, tiek apgalvots, ka *K. Pinxten* esot ļaunprātīgi un prettiesiski izmantojis viņa rīcībā nodotās degvielas kartes, ļaujot konkrētām personām nepamatoti izmantot atbrīvojumu no PVN un akcīzes nodokļa, kas tiek piešķirts diplomātiem Luksemburgā.

167. *K. Pinxten*, tāpat kā citu ERP locekļu, rīcībā bija nodotas divas degvielas kartes, ko izmantot ne vairāk kā divām Luksemburgā reģistrētām privātām automašīnām. Vienu karti viņš izmantoja savai privātajai automašīnai, ko vadīja viņa sieva, un otru – privātajai automašīnai, ko vadīja viņa dēls. Apstāklis, ka degvielas karšu izmantošana ir labuma gūšana no cenas samazinājuma un atbrīvojuma no PVN, tika tieši minēts 2009. gada 18. marta elektroniskā pasta vēstulē, uz ko pats *K. Pinxten* pamatojās savai aizstāvībai¹¹¹. Turklāt 2010. gada 3. novembra paziņojumā ERP priekšsēdētājam, locekļiem un ģenerālsekretāram tika skaidri norādīts, ka kartēm ir slepens kods,

¹⁰³ 2012. gada 1. februāra elektroniskā pasta vēstulē, ko *K. Pinxten* nosūtīja darbiniekam Šamborā, viņš nepārprotami atsauca uz personisku kontaktu, ar kura starpniecību Šamboras Valsts īpašumu ģenerāldirektors bija tik laipns uzaicināt viņu piedalīties “dans le cadre d’une battue de régulation” (reglamentētās medības) 2011./2012. gada sezonā. Ja viņš nevarētu piedalīties sava darba grafika dēļ, *K. Pinxten* skaidri paziņoja – ja direktors būtu tik laipns un uzaicinātu uz medībām citreiz Šamboras Valsts īpašumu teritorijā, viņš labprāt pieņemtu tā ielūgumu (ERP lietas materiāli, A.37.9. pielikums, 1056. un 1686. lpp.).

¹⁰⁴ “Une battue de régulation de sangliers.” Skat. ielūgumu attiecībā uz 2013. gadu (ERP lietas materiāli, A.37.9. pielikums, 1647. lpp.), ielūgumu un atbildes kartīti attiecībā uz 2015. gadu (ERP lietas materiāli, A.37.9. pielikums, 1619. lpp.).

¹⁰⁵ Elektroniskā pasta vēstule saistībā ar 2016. gada 12. februāra medībām (ERP lietas materiāli, A.37.9. pielikums, 1595. lpp.).

¹⁰⁶ “Une battue de régulation.” Skat. ielūgumu attiecībā uz 2016. gadu (ERP lietas materiāli, A.37.9. pielikums, 1603. lpp.).

¹⁰⁷ ERP lietas materiāli, A.37.9. pielikums, 1647. lpp. (2013), 1621. lpp. (2015) un 1603. lpp. (2016).

¹⁰⁸ ERP lietas materiāli, A.37.9. pielikums, 1508. un 1509. lpp.

¹⁰⁹ ERP lietas materiāli, A.37.9. pielikums, 1886. un 1887. lpp.

¹¹⁰ OV 2009, L 9, 12. lpp.

¹¹¹ *Service Gestion administrative* 2009. gada 18. marta elektroniskā pasta vēstule (*K. Pinxten* materiāli, B.34. pielikums).

kas daļēji ir saistīts ar ERP un daļēji ar pašu personu un kas ļauj noteikt katra darījuma veicēju. Tika precizēts, ka “ikviena karte ir piesaistīta konkrētai automašīnai un tādēļ tā ir jāglabā transportlīdzeklī”¹¹².

168. Šīs lietas sakarā nav jākavējas pie apstākļa, ka viens no *K. Pinxten* dēliem vairs nebija vecāku apgādībā (un tādēļ vairs nedrīkstēja izmantot vienu no degvielas kartēm). Patiešām, neraugoties uz šo apstākli, ir skaidrs, ka degvielas kartes netika izmantotas saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem.

169. Patiešām, abi transportlīdzekļi, kuriem bija piesaistītas papildu degvielas kartes, bija aprīkoti ar dīzeļdzinēju. Tomēr degvielas karšu izmantošanas pārbaudē tika atklātas vairākas anomālijas. Pirmām kārtām no degvielas piegādātāja rēķiniem izriet, ka viena no degvielas kartēm regulāri tika izmantota benzīna iegādei (vismaz 11 reizes 17 mēnešu laikā)¹¹³. Turklāt no šiem rēķiniem arī izriet, ka viena no degvielas kartēm tika izmantota dīzeļdegvielas iegādei, kamēr otra karte tanī pašā dienā tika izmantota benzīna iegādei principā šai pašai automašīnai¹¹⁴. Ir pat dienas, kad degvielas karte ir izmantota vienā un tajā pašā degvielas uzpildes stacijā gan benzīna, gan dīzeļdegvielas iegādei tikai ar divu vai četrus minūšu intervālu¹¹⁵, kas ir acīmredzami neiespējami. Tādēļ šajos apstākļos arguments par aizstājošu transportlīdzekli nav ticams. Gluži pretēji, šie rēķini liecina par acīmredzami ļaunprātīgu papildu degvielas karšu izmantošanu, pārkāpjot noteikumus, kas ir skaidri minēti vairākos *K. Pinxten* adresētajos dokumentos. Faktiski vienlaicīga divu dažādu degvielas veidu izmantošana, no kuriem viens nav saderīgs ar transportlīdzekli, kam ir piesaistīta degvielas karte, liecina, ka *K. Pinxten* ir nodevis degvielas kartes un ar tām saistītās nodokļu priekšrocības nepilnvarotām trešām personām.

c) Par trešo pamatu: nepatiesu paziņojumu sniegšana apdrošināšanas sabiedrībai

170. Trešajā iebildumā *K. Pinxten* tiek apsūdzēts par to, ka esot sniedzis nepatiesus paziņojumus apdrošināšanas sabiedrībai par kaitējumu saistībā ar diviem negadījumiem, kuros iesaistīts viņa rīcībā nodotais dienesta transportlīdzeklis un par kuriem viņš esot saņēmis divus nepamatotus atlīdzības maksājumus. Pirmais attiecas uz negadījumu, kas notika 2010. gada 14. janvārī, kad *K. Pinxten* šoferis pārbrauca pāri koferim, kurā bija viņa pudele un vairāki apģērba gabali. Otrs ir saistīts ar ceļu satiksmes negadījumu 2011. gada 17. janvārī, kurā ir iesaistīta viņa privātā automašīna, ko vadīja viņa dēls, un dienesta transportlīdzeklis, ko vadīja viņa šoferis. Tomēr no *OLAF* izmeklēšanā iegūtās šofera liecības izriet, ka pirmais incidents nav izraisījis tādas sekas, par kurām tika paziņots apdrošināšanas sabiedrībai, un ka šoferis neesot bijis iesaistīts otrajā ceļu satiksmes negadījumā.

¹¹² ERP lietas materiāli, B.37.30. pielikums, 4093. lpp.

¹¹³ Saistībā ar karti 0027 3 ***, kas attiecas uz automašīnu ar reģistrācijas numuru CD-7572, skat. ERP lietas materiālus, 37.30. pielikums, 4133., 4140., 4147., 4159., 4163., 4165., 4170., 4172., 4184. un 4188. lpp.

¹¹⁴ Piemēram, 2017. gada 11. aprīlī degvielas karte 0027 3 *** tika izmantota dīzeļdegvielas iegādei un degvielas karte 0029 5 *** – benzīna iegādei, abas kartes attiecībā uz automašīnu ar reģistrācijas numuru CD-7572 (ERP lietas materiāli, 37.30. pielikums, 4163. lpp.); 2017. gada 28. jūlijā degvielas karte 0027 3 *** tika izmantota dīzeļdegvielas iegādei un degvielas karte 0029 5 *** – benzīna un dīzeļdegvielas iegādei, abas kartes attiecībā uz automašīnu ar reģistrācijas numuru CD-7572 (ERP lietas materiāli, 37.30. pielikums, 4172. lpp.).

¹¹⁵ Piemēram, 2017. gada 4. maijā degvielas karte 0029 5 *** tika izmantota dīzeļdegvielas iegādei plkst. 17.56 un benzīna iegādei plkst. 18.00, abas reizes attiecībā uz automašīnu ar reģistrācijas numuru CD-7572 (ERP lietas materiāli, 37.30. pielikums, 4165. lpp.); 2017. gada 28. jūlijā degvielas karte 0029 5 *** tika izmantota benzīna iegādei plkst. 15.03 un dīzeļdegvielas iegādei plkst. 15.05, abas reizes attiecībā uz automašīnu ar reģistrācijas numuru CD-7572 (ERP lietas materiāli, 37.30. pielikums, 4172. lpp.).

171. Attiecībā uz pirmo negadījumu šķiet, ka *K. Pinxten* tika izmaksāta atlīdzība par vairākiem apgērba gabaliem, tostarp diviem uzvalkiem, pamatojies uz paziņojumu par negadījumu, ko parakstījis viņa šoferis¹¹⁶, un *K. Pinxten* parakstīto oficiālo paziņojumu¹¹⁷. Tomēr, ņemot vērā *K. Pinxten* šofera liecību, kas sniegta *OLAF* izmeklēšanas gaitā, apstākļi, kādos tas ir noticis, nav īpaši skaidri. Turklāt saskaņā ar šo liecību koferis, kurā saplīsa viņa pudele, ir bijis pārāk mazs, lai tajā varētu ielikt divus uzvalkus, kā *K. Pinxten* bija paziņojis apdrošināšanas sabiedrībai¹¹⁸. Tanī pašā laikā šķiet, ka apdrošināšanas sabiedrība ir izmaksājusi atlīdzību, neko neapstrīdot.

172. Runājot par otro ceļu satiksmes negadījumu, *K. Pinxten* loma nav skaidra. Sākotnēji par negadījumu paziņoja pats *K. Pinxten*. Apdrošināšanas sabiedrība atteica atlīdzības izmaksu, jo ceļu satiksmes negadījums bija noticis starp diviem vienas ģimenes locekļiem. To apstiprina ne tikai 2011. gada 28. janvāra elektroniskā pasta vēstule, ko apdrošināšanas sabiedrības darbinieks nosūtīja par ERP autoparku atbildīgās automašīnu izpirkuma nomas sabiedrības ģenerāldirektoram, tas ir, mazāk nekā divas nedēļas pēc negadījuma datuma¹¹⁹, bet arī pats *K. Pinxten* 2012. gada 11. janvāra vēstulē, kas adresēta apdrošināšanas sabiedrības direktoram¹²⁰. Šajā vēstulē viņš tieši apgalvo, ka negadījuma apstākļi ir tādi, kā viņš iepriekš ir minējis, un ka, viņaprāt, apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots, ja vienīgais atteikuma iemesls ir tas, ka divas vienas ģimenes personas nevar būt iesaistītas un minētas paziņojumā par ceļu satiksmes negadījumu. Paskaidrojumi, kurus *K. Pinxten* ir sniedzis ERP ģenerālsekretāram 2016. gada 1. septembra paziņojumā un saskaņā ar kuriem “ši vēstule varētu radīt atšķirīgu iespaidu kādam, kurš nav redzējis faktu izklāstu un kuram nav zināms, ka S. G. bija [viņa] oficiālais šoferis, [bet] nekādā ziņā [viņš] nav izlicies, ka [viņš] pats būtu vadījis [savu] dienesta automašīnu”¹²¹, nav pārliecinoši. No vienas puses, šis dokuments tika sagatavots laikā, kad ERP izvirzīja pirmos apgalvojumus. No otras puses, ir grūti noticēt, ka *K. Pinxten* izmantotu personu vietniekvārdus, piemēram, “es” vai “mēs” (runājot par sevi un savu dēlu), lai gan iesaistīta būtu trešā persona.

173. Tomēr jāatzīmē, ka apdrošināšanas sabiedrībai iesniegto paziņojumu par ceļu satiksmes negadījumu bija parakstījuši *K. Pinxten* dēls un viņa šoferis. Protams, iepazīstoties ar lietas materiāliem, nevar tikt izslēgts – tas, ka galu galā *K. Pinxten* šoferis parakstīja paziņojumu par ceļu satiksmes negadījumu, bija personas, kas atbildīga par ERP šoferiem¹²², vai paša *K. Pinxten* iniciatīva, atbildot uz apdrošināšanas sabiedrības atteikumu¹²³. Šajos apstākļos jāatzīmē, ka nav neapstrīdamu pierādījumu par *K. Pinxten* līdzdalību un faktiskajām zināšanām par iespējamo krāpšanu, kas rada pamatu atlīdzības izmaksāšanai.

174. Šajos apstākļos neuzskatu, ka trešais iebildums būtu pierādīts.

¹¹⁶ ERP lietas materiāli, A.37.31. pielikums, 4324. lpp.

¹¹⁷ ERP lietas materiāli, A.37.31. pielikums, 4325. lpp.

¹¹⁸ *K. Pinxten* šofera nopratināšana 2017. gada 7. decembrī (1., 2., 3. un 6. jautājums) (ERP lietas materiāli, A.37.31. pielikums, 4331. un 4332. lpp.).

¹¹⁹ ERP lietas materiāli, A.37.31. pielikums, 4198. lpp.

¹²⁰ ERP lietas materiāli, A.37.31. pielikums, 4246. lpp.

¹²¹ ERP lietas materiāli, A.37.31. pielikums, 4244. lpp.

¹²² Šajā nozīmē skat. apdrošināšanas sabiedrības darbinieka atbildes uz *OLAF* anketas jautājumiem (2. punkts) (ERP lietas materiāli, B.37.31. pielikums, 4218. un 4219. lpp.), kā arī ERP darbinieka, kas atbildīgs par šoferiem, 2017. gada 7. decembra nopratināšanas protokolu (atbilde uz 13. jautājumu) (ERP lietas materiāli, A.37.31. pielikums, 4302. lpp.).

¹²³ Šajā nozīmē bez pārliecības skat. *K. Pinxten* šofera 2017. gada 16. oktobra nopratināšanas protokolu (atbilde uz 2. jautājumu) (ERP lietas materiāli, A.37.31. pielikums, 4280. lpp.).

d) Par ceturto iebildumu: nedeklarēta un prettiesiska komercsabiedrības vadīšana un intensīva politiskā darbība

175. Saistībā ar ceturto iebildumu *K. Pinxten* būtībā tiek pārņemtas divas lietas. Pirmkārt, viņš esot vadījis komercsabiedrību no 2016. gada, kad viņš iegādājās nekustamo īpašumu Burgundijā, kas sastāv no ēkas un vīnadārza. Otrkārt, tiek apgalvots, ka *K. Pinxten* ir veicis intensīvu politisko darbību politiskajā partijā sava pilnvaru termiņa ERP laikā.

176. Attiecībā uz komercsabiedrības vadīšanu *K. Pinxten* apgalvo, ka tā neesot bijusi nedz komerciāla, nedz profesionāla darbība. *K. Pinxten* apgalvo, ka viņš kopā ar sievu un bērniem ir *société civile immobilière* akcionārs. Sabiedrības vadīšana nebija profesionāla darbība. Sabiedrība vienkārši saņēmusi ires maksu par īpašuma izīrēšanu.

177. Neatkarīgi no šī finansiālā aspekta no lietas materiāliem izriet, ka *K. Pinxten* laikus nepaziņoja par šo situāciju un, vēl jo vairāk, ka attiecībā uz to netika saņemts apstiprinājums. Par to kļuva zināms vienīgi tad, kad 2018. gada septembrī –, pēc savu pilnvaru termiņa beigām 2018. gada aprīlī – *K. Pinxten* informēja ERP par to, ka pirms diviem mēnešiem viņš ir iecelts par *Chambolle Musigny* vīnadārza (Francija) *gérant* (administratīvo vadītāju) pēc tam, kad tā juridiskais statuss tika nomainīts uz *Groupement foncier agricole*¹²⁴. Tomēr ERP Reglamenta īstenošanas kārtības 6. pantā ir paredzēts, ka ERP locekļiem ir jāpaziņo par visām savām ārējām darbībām, un ERP locekļu ētikas kodeksa 2. panta 2. punktā ir paredzēts, ka “ir jādeklarē īpašums, kas pieder tieši vai ar nekustamā īpašuma uzņēmuma starpniecību”, izņemot vienīgi mājvietas, ko izmanto tikai īpašnieks vai ģimene. Līdz ar to *K. Pinxten* savu pilnvaru termiņa laikā nav pildījis šo pienākumu.

178. Runājot par politiskajām aktivitātēm, ERP noteikumi ir īpaši skaidri. Pirmkārt, ERP locekļu ētikas kodeksa 4. panta 1. punktā ir paredzēts, ka viņi sevi pilnībā velta mandāta pildīšanai un ka “viņi nedrīkst uzņemties politiskas funkcijas”. Otrkārt, ERP ētikas vadlīniju 3.2. punktā ir paredzēts, ka ERP locekļiem uzdevumi ir jāveic, nepakļaujoties nekādai politiskai, valsts vai ārējai ietekmei. Treškārt, lai novērstu jebkādas šaubas, ERP ētikas vadlīniju 3.3. punktā ir paredzēts, ka ERP locekļiem ir “jāizvairās no jebkāda reāla vai šķietama interešu konflikta, [kurš] attiecas uz gadījumiem, kas saistīti, piemēram, ar *dalību politiskās organizācijās, politisku amatu ieņemšanu* [...]”¹²⁵.

179. Nav šaubu, ka *K. Pinxten* bija zināmi šie noteikumi. Proti, jau 2006. gada maijā *K. Pinxten* lūdza saglabāt viņa Overpeltas [*Overpelt*] pilsētas (Beļģija) mēra pilnvaras. Tomēr šis lūgums tika noraidīts, pamatojoties uz LESD 286. pantu un iepriekš minēto ERP locekļu ētikas kodeksu, lai gan *K. Pinxten* faktiski bija deleģējis visus savus mēra pienākumus un vēlējās saglabāt tikai nosaukumu, kas saistīts ar šo politisku funkciju¹²⁶.

180. Tomēr – vēl iespaidīgāk – pierādījumi liecina, ka laikposmā no 2006. līdz 2017. gadam *K. Pinxten* turpināja būt Beļģijas politiskās partijas valdes loceklis. Savai aizstāvībai *K. Pinxten* apgalvo, ka kopš 2008. gada novembra viņš ir bijis tikai “paplašinātās valdes” loceklis, proti, bez balsstiesībām. Šim argumentam var būt maza nozīme, un apstāklis, ka tas vispār tika izvirzīts, savā veidā pārliecinoši norāda uz *K. Pinxten* vispārējo pieeju pilnīgas objektivitātes pienākumam un aizliegumam iesaistīties politiskajā darbībā, kas tiek gaidīti no ERP locekļa.

¹²⁴ *K. Pinxten* 2018. gada 18. septembra elektroniskā pasta vēstule ERP priekšsēdētājam (ERP lietas materiāli, A.16. pielikums, 149. lpp.).

¹²⁵ Mans izcēlums.

¹²⁶ 2006. gada 29. maija Lēmums DEC-C 25/06 (ERP lietas materiāli, A.14. pielikums).

181. Jāpiebilst, ka balsstiesību neesamība neliedz personai izteikt viedokli par apspriežamajiem jautājumiem un tādējādi ietekmēt jebkura balsojuma iznākumu vai, gluži pretēji, nenovērst personas ietekmēšanos no diskusijas. Katrā ziņā tieši fakts, ka *K. Pinxten* turpināja būt aktīvs valsts politiskās partijas biedrs, ir nosodāms.

182. Ir skaidrs, ka *K. Pinxten* bija cieši apņēmis turpināt būt ietekmīgs savas politiskās partijas biedrs un līdz ar to aktīvi piedalīties politiskajā darbā. Tā, piemēram, *K. Pinxten* individuāli konsultēja savas partijas priekšsēdētāju par partijai labāko plašsaziņas līdzekļu stratēģiju par ekonomisku jautājumu¹²⁷. Viņš arī uzstāja uz tikšanos ar partijas priekšsēdētāju, kad viņš pats nevarēja piedalīties partijas valdes sēdē, jo vēlējās apspriest jautājumu, kas interesē priekšsēdētāju un partiju¹²⁸. Ir arī pierādījumi, ka *K. Pinxten* bija persona, kas regulāri piedalījās valdes politiskajā darbā. Piemēram, laikposmā no 2009. gada februāra līdz 2010. gada aprīlim *K. Pinxten* apmeklēja 30 no 57 sēdēm, dažkārt pat divas vienā nedēļā. Pat vēl vairāk par viņa dalību sēdēs – sanāksmju protokoli liecina, ka apspriestie jautājumi acīmredzami varētu ietekmēt *K. Pinxten* darbu vai viņa kā ERP locekļa neatkarību. Šie temati, kuri tika apspriesti, klātesot *K. Pinxten*, kas tobrīd bija ERP loceklis, un viņa partija bija pārstāvēta Beļģijas valdībā, ietvēra tādus jautājumus kā reģionālās un Eiropas vēlēšanu kampaņas un lēmums, ko akcionāri pieņemt attiecībā uz divu lielāko banku apvienošanu Beļģijā¹²⁹, valsts vēlēšanu ietekme uz turpmāko Beļģijas institucionālo sistēmu¹³⁰ vai pat daudzgadu plāns, kas jāiesniedz Komisijai¹³¹, Komisijas apsvērumi par Beļģijas budžetu¹³², iespēja pārstāvim no Beļģijas pirmajam ieņemt Eiropadomes prezidenta amatu, kā arī jautājums par premjerministra pēcteci¹³³, jaunā premjerministra iecelšanu¹³⁴ vai arī partijas prioritātēm Beļģijas kā ES prezidējošās valsts laikā¹³⁵.

183. Tomēr pats Līgums šajā jautājumā ir īpaši skaidrs, proti, ERP locekļu neatkarībai ir jābūt neapšaubāmai (LESD 286. panta 1. punkts), un, pildot pienākumus, viņi nedrīkst pieņemt nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus (LESD 286. panta 3. punkts). Tas nozīmē, ka šāda veida aktīva politiskā darbība partijā ir pilnīgi nesaderīga ar amatu ERP. Ikvienam ERP loceklim minētās prasības jāuzskata par elementārām, tādēļ es nevaru nekonstatēt, ka *K. Pinxten* rīcība šajā ziņā vienkārši nevar tikt attaisnota.

e) Par piekto iebildumu: interešu konflikts, kas izraisīts, piedāvājot īrēt privātu dzīvokli revidētās vienības vadītājam

184. Piektajā iebildumā ERP apgalvo, ka *K. Pinxten* esot izraisījis interešu konfliktu, piedāvājot īrēt privātu dzīvokli Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos (F. Mogerīni [*F. Mogherini*]), kad ERP apakšpalāta, kurā viņš ieņēma vecākā locekļa amatu, veica šīs vienības revīziju.

¹²⁷ *K. Pinxten* 2010. gada 23. februāra elektroniskā pasta vēstule partijas *Open Vld* priekšsēdētājam (ERP lietas materiāli, A.37.8. pielikums, 694. lpp.).

¹²⁸ *K. Pinxten* 2016. gada 4. janvāra elektroniskā pasta vēstule (ERP lietas materiāli, A.37.8. pielikums, 971. lpp.).

¹²⁹ Partijas *Open Vld* 2009. gada 27. aprīļa valdes sēdes protokols (ERP lietas materiāli, 37.8. pielikums, 777. lpp.).

¹³⁰ Partijas *Open Vld* 2009. gada 8. jūnija valdes sēdes protokols (ERP lietas materiāli, 37.8. pielikums, 784. lpp.).

¹³¹ *Open Vld* 2009. gada 14. septembra valdes sēdes protokols (ERP lietas materiāli, 37.8. pielikums, 809. lpp.).

¹³² Partijas *Open Vld* 2009. gada 16. novembra valdes sēdes protokols (ERP lietas materiāli, 37.8. pielikums, 848. lpp.).

¹³³ Partijas *Open Vld* 2009. gada 16. novembra valdes sēdes protokols (ERP lietas materiāli, 37.8. pielikums, 847. lpp.).

¹³⁴ Partijas *Open Vld* 2009. gada 23. novembra valdes sēdes protokols (ERP lietas materiāli, 37.8. pielikums, 875. lpp.).

¹³⁵ Partijas *Open Vld* 2010. gada 22. marta valdes sēdes protokols (ERP lietas materiāli, 37.8. pielikums, 942. lpp.).

185. No lietas materiāliem izriet, ka 2014. gada 20. novembrī *K. Pinxten* faktiski ir nosūtījis F. Mogerīni piedāvājumu bez jebkādas norādes uz viņa amatu ERP, izņemot to, ka zem paraksta ir norādīta viņa elektroniskā pasta adrese¹³⁶. Protams, šāda iniciatīva, ņemot vērā *K. Pinxten* ieņemamo amatu, bija ļoti neapdomīga un pavēra ceļu acīmredzamai interešu konflikta situācijai.

3. LESD 285. un 286. pantā minēto pienākumu neizpilde

186. Izanalizējot lietas dalībnieku argumentus un materiālus, secinu, ka lielākā daļa galveno fakti, kas sīki raksturo *K. Pinxten* izvirzītās apsūdzības pirmajā, otrajā un ceturtajā iebildumā, ir pierādīti. Tie ietver piemērojamo noteikumu – proti, vismaz Regulas Nr. 2290/77 7. panta, Direktīvas 2008/118 12. panta, Luksemburgas 2013. gada 7. februāra Noteikumu par diplomātiskajām pārstāvniecībām piešķirtajiem pabalstiem un atbrīvojumiem normu, ERP locekļu ētikas kodeksa 4. panta 1. punkta un ERP ētikas vadlīniju 2.2., 3.2. un 3.3. punkta – apiešanu. Piektajā iebildumā apgalvotā rīcība, proti, piedāvājums īrēt privātu dzīvokli, noteikti bija neapdomīgs un līdz ar to neatbilstošs.

187. Lai gan daži konstatētie fakti paši par sevi ir noteiktas smaguma pakāpes pārkāpumi, katrā ziņā ir skaidrs, ka kopumā tie liecina par pilnīgu spēkā esošo noteikumu neievērošanu. Šīs dažādās darbības ir simptomātiskas kopējai attieksmei un norāda uz to, ka *K. Pinxten*, būdams ERP loceklis, ir vēlējies izmantot savas pilnvaras, lai paplašinātu sev piešķirtās priekšrocības uz Savienības budžeta rēķina¹³⁷.

188. No lietas materiāliem izriet, ka *K. Pinxten* acīmredzami ne tikai bija grūtības izprast sava amata prasības, bet arī noteikt, kādi izdevumi tiek segti no publiskajiem līdzekļiem un kādi ir jāsedz personīgi. Tādējādi, no vienas puses, lietas materiāli liecina par atkārtotu – ja ne nepārtrauktu – un specifisku ar viņa amatu ERP saistīto priekšrocību un privilēģiju ļaunprātīgu izmantošanu, it īpaši attiecībā uz tādu privātu vai ar brīvā laika aktivitātēm, kuras nav saistītas ar viņa amatu ERP, saistītu izdevumu nesegšanu, un, no otras puses, par nespēju pamest savu iepriekšējo politisko karjeru un atteikties no ietekmes, kāda viņam iepriekš bija Beļģijas politikā.

189. Šāda rīcība neapšaubāmi ir nopietns to pamatprincipu pārkāpums, kuri nosaka ERP locekļa pienākumus un kuri ir minēti svinīgajā solījumā, ko *K. Pinxten* apņēmas ievērot, stājoties amatā, proti, pienākums būt neatkarīgam un izturēties godīgi un apdomīgi.

190. Daži no tiem notikumiem, kas ir izskatāmo iebildumu pamatā, piemēram, uzturēšanās Kransmontanā vai Kubā, medības Šamborā un Sjerņonā vai šķietami ikdienišķais veids, kādā viņš ir izmantojis degvielas kartes, ir vēl jo nepieņemamāki, ņemot vērā ERP funkciju, kam ir jābūt Eiropas Savienības “finanšu sirdsapziņai”. Patiešām, jāpauž, kā var uzticēties ERP revīzijai, ja tās veicējs pats neievēro noteikumus, rīkojoties ar publiskajiem līdzekļiem? Iebildumos minētie fakti ir vēl nopietnāki, jo *K. Pinxten* bija persona, kas faktiski izgudroja ielūgumus, kuri pamato viņa izdevumus, lai gan ERP loceklim visu laiku ir jāpanāk Savienības vispārējo interešu pārsvars pār personiskajām interesēm¹³⁸.

¹³⁶ ERP lietas materiāli, A.37.37. pielikums, 4722. lpp.

¹³⁷ Šajā nozīmē skat. ģenerāladvokāta L. A. Hēlhuda secinājumus lietā Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 118. punkts oriģinālajā versijā (angļu valodā), pārējo valodu versijās 119. punkts).

¹³⁸ Šajā nozīmē skat. šo secinājumu 75. punktu un spriedumu, 2006. gada 11. jūlijs, Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, 71. punkts).

191. *K. Pinxten* kā attaisnojošus apstākļus min to, ka noteikumi nebija skaidri vai ka viņš katrā ziņā ir ievērojis ERP iekšējos noteikumus, kuri bija spēkā faktisko apstākļu iestāšanās brīdī, viņš vienmēr ir saņēmis ERP priekšsēdētāja apstiprinājumu, turklāt pārējie ERP locekļi rīkojas tāpat. Pat ja tā ir taisnība, godīgi sakot, nekas, izņemot priekšsēdētāja apstiprinājumus, nekad nav ticis konstatēts, kā arī nevar būt viņa rīcības attaisnojums.

192. Pirmkārt, runājot par piemērojamo noteikumu skaidrību, esmu norādījis, ka galvenie noteikumi, kurus *K. Pinxten* ir pārkāpis, proti, noteikumi, kuri attiecas uz darba komandējumiem, degvielas karšu izmantošanu vai aizliegumu piedalīties politiskā darbībā, ir ne tikai skaidri, bet viņam arī ļoti labi zināmi. Man šķiet acīmredzami, ka principi, kuri paredz būt neatkarīgam un izturēties godīgi un apdomīgi un kuri arī ir *K. Pinxten* pārkāpumu pamatā, nav jāizstrādā sekundāro tiesību noteikumos, lai izprastu to būtību. Tāpat es piekritu ģenerālvokāta L. A. Hēlhuda viedoklim lietā Komisija/*Cresson*, ka “nav ne iespējams, ne arī lietderīgi mēģināt izsmēloši noteikt uzvedības standartus civildienestā. Vienmēr būs apstākļi, kuriem pastāvot nav iespējams noteikt, kuri standarti ir pārkāpti, bet var atzīt, ka rīcība tomēr ir bijusi pretēja vispārējām interesēm”¹³⁹. Šajā ziņā ir jānorāda, ka iespējamo pārkāpumu kategorijas LESD 286. panta izpratnē nekad nav slēgtas.

193. Otrkārt, attiecībā uz to, ka *K. Pinxten* komandējumu pieprasījumus apstiprināja ERP priekšsēdētājs, ir jāatgādina, ka turklāt Tiesa ir nospriedusi spriedumā Komisija/*Cresson*, ka *K. Pinxten* nevar atbrīvoties no atbildības, slēpjoties aiz kādas citas personas apstiprinājuma¹⁴⁰. Turklāt ir jānorāda, ka saņemtie apstiprinājumi bija balstīti uz informāciju, kas nereti bija nepilnīga vai pat nepareiza. Šajā ziņā ERP priekšsēdētājam nevar pārmest papildu informācijas nepieprasīšanu šaubu gadījumos. Proti, attiecības starp Revīzijas palātas priekšsēdētāju un tās locekļiem nav hierarhiskas, bet gan drīzāk tās ir attiecības starp līdzīgiem, kas balstītas uz godprātību un uzticību. Šajos apstākļos jautājums noteikti nebija par to, vai ERP priekšsēdētājam radās aizdomas par *K. Pinxten* meliem, bet gan par *K. Pinxten* godīgumu.

194. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar *lojālas sadarbības* principu, kas ir nostiprināts LES 4. panta 3. punktā, “Savienība un dalībvalstis ar patiesu savstarpējo cieņu palīdz cita citai veikt uzdevumus, ko nosaka Līgumos”. Tomēr Savienība nav teorētisks jēdziens. Tā ir realitāte, kurai konkrētu formu piešķir cilvēki, kas to veido, tostarp visaugstākā līmeņa iestāžu locekļi. Katrā ziņā, pat ja ERP iekšējie noteikumi par informāciju, kas sniedzama, lai tiktu apstiprināts iesniegums par komandējumu, iespējams, nebija īpaši stingri lietas apstākļu iestāšanās laikā un ir jāuzskata, ka tie ir ievēroti izskatāmajā lietā, tomēr ir tiesa, ka *rīcība* saistībā ar šiem iesniegumiem acīmredzami ir pretrunā *K. Pinxten* dotā zvēresta pamatprincipiem.

195. Treškārt, runājot par pārējo ERP locekļu rīcību, pat ja tiktu pierādīts, ka daži no viņiem ir rīkojušies līdzīgi – šeit jāuzsver, ka šajā nolūkā nav iesniegti nekādi pierādījumi –, ir jāatgādina, ka saskaņā ar likumības principu neviens savā labā nevar atsaukties uz pretiesisku darbību, kura ir izdarīta citu labā¹⁴¹.

¹³⁹ Ģenerālvokāta L. A. Hēlhuda secinājumi lietā Komisija/*Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:140, 77. punkts oriģinālajā versijā (angļu valodā), pārējo valodu versijās 78. punkts).

¹⁴⁰ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 11. jūlijs, Komisija/*Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455, 145. lpp.).

¹⁴¹ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1985. gada 4. jūlijs, *Williams*/Revīzijas palāta (134/84, EU:C:1985:297, 14. punkts); 1993. gada 31. marts, *Ahlström Osakeyhtiö* u.c./Komisija (C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 un no C-125/85 līdz C-129/85, EU:C:1993:120, 197. punkts), un 2016. gada 16. jūnijs, *Evonik Degussa* un *AlzChem*/Komisija (C-155/14 P, EU:C:2016:446, 58. punkts).

196. Šajos apstākļos man ir jāsecina, ka *K. Pinxten* rīcība noteikti neatbilst ētiskajiem un normatīvajiem pienākumiem, kas uzlikti ERP locekļiem. Tā rīkojoties, viņš kļuva atbildīgs par savu ētisko pienākumu noteiktas smaguma pakāpes pārkāpumiem.

D. Par sankcijām

197. Kā Tiesa ir konstatējusi 2006. gada 11. jūlija spriedumā Komisija/*Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455) attiecībā uz Komisijas locekļiem saskaņā ar LESD 245. panta otro daļu, ERP locekļa amata uzlikto pienākumu neizpilde principā prasa, lai tiktu uzlikts sods saskaņā ar LESD 286. panta 6. punktu¹⁴². Lai gan ERP atstāj Tiesas ziņā lēmumu par šādas sankcijas būtības un apjoma noteikšanu, ERP apgalvo, ka, piemērojot jebkādu sankciju, ir jāņem vērā samērīguma princips.

1. Piemērojamā judikatūra un principi

198. Acīmredzami sankciju samērīguma princips konstitucionālā līmenī ir nodrošināts Hartas 49. panta 3. punktā. Minētajā normā ir paredzēts, ka soda smagums nedrīkst būt nesamērīgs ar izdarītā noziedzīgā nodarījuma smagumu¹⁴³. Lai gan šajā tiesvedībā, protams, netiek izskatīts jautājums par to, vai *K. Pinxten* ir vainojams noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tomēr ir skaidrs, ka samērīguma princips ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas attiecas uz sankciju piemērošanu neatkarīgi no attiecīgās Savienības tiesību jomas¹⁴⁴.

199. Turklāt prasība par sankciju samērīgumu ir ietverta arī ECT judikatūrā. It īpaši Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECPAK) Pirmā papildu protokola 1. pantā ir paredzēts, ka “jebkurai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības uz īpašumu”.

200. Lai noteiktu, vai ir pārkāptas šīs tiesības, ECT judikatūra liecina, ka ir jāizvērtē, vai finansiālās sankcijas, tostarp izdienas pensijas samazinājums vai tiesību uz šo pensiju atņemšana, ir samērīgas. Tas ietver pārbaudi par to, vai ir panākts taisnīgs līdzsvars starp Kopienas vispārējo interešu prasībām un indivīda pamattiesību aizsardzības prasībām¹⁴⁵. Saskaņā ar šo judikatūru vajadzīgais līdzsvars netiks panākts, ja attiecīgajai personai ir jācieš īpašs un pārmērīgs slogs¹⁴⁶.

¹⁴² 149. punkts.

¹⁴³ Saistībā ar to, vai tiesvedībai vai sodam ir krimināltiesisks raksturs, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru, balstoties uz ECT judikatūru, nozīme ir trim kritērijiem. Pirmais kritērijs ir attiecīgā nodarījuma juridiskā kvalifikācija valsts tiesībās, otrais ir paša nodarījuma raksturs, un trešais kritērijs ir attiecīgajai personai iespējami piemērojamā soda smaguma pakāpe (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. marts, *Garlsson Real Estate* u.c., C-537/16, EU:C:2018:193, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

¹⁴⁴ Ja uzreiz iedomājamies par uzliktā naudas soda apmēra vērtējumu konkurences tiesībās (par samērīguma nozīmi šajā jautājumā skat., piemēram, spriedumu, 2018. gada 26. septembris, *Infineon Technologies*/Komisija, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 207. punkts), samērīguma princips saistībā ar sankcijām tiek piemērots vairākām citām tiesību jomām, piemēram, muitai, Savienības finanšu interešu aizsardzībai, darba ņēmēju brīvas pārvietošanās tiesībām vai nelegālajai imigrācijai. Attiecībā uz šiem piemēriem skat. ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā *Link Logistik NE-N* (C-384/17, EU:C:2018:494, 37. punkts un zemsviras piezīmēs minētā judikatūra).

¹⁴⁵ Šajā nozīmē skat. ECT spriedumus, 2005. gada 18. oktobris, *Banfield* pret Apvienoto Karalisti, CE:ECHR:2005:1018DEC000622304, un 2006. gada 14. jūnijs, *Philippou* pret Kipru, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 65. un 66. punkts.

¹⁴⁶ Šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2006. gada 14. jūnijs, *Philippou* pret Kipru, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 61. punkts.

201. Īpaši saistībā ar izdienas pensijas samazinājumu vai tiesību uz šo pensiju atņemšanu ir jāatgādina – ECT ir norādījusi, ka tā neuzskata par nesaprātīgu iespēju paredzēt pensijas samazinājumu vai pat pilnu tiesību uz pensiju atņemšanu piemērotā gadījumā¹⁴⁷. Savukārt tas, vai ir sasniegts taisnīgs līdzsvars, lielā mērā būs atkarīgs no konkrētās lietas apstākļiem un īpašajiem aspektiem, kuri var nosvērt svaru kausus uz vienu vai otru pusi¹⁴⁸.

202. Saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktu, ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst ECPAK garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā ECPAK noteiktajām tiesībām. Tas nozīmē, ka, tā kā Hartas 17. panta 1. punktā ir arī paredzēts, ka “ikvienai personai ir tiesības uz īpašumu, kas iegūts likumīgi, tiesības to lietot un atsavināt, kā arī tiesības attiecībā uz to dot rīkojumu savas nāves gadījumam”, manis tikko izklāstītās ECT prasības noteikti ir jāņem vērā, interpretējot minimālās aizsardzības standartu Hartas 17. panta izpratnē¹⁴⁹.

203. Lai izvērtētu, vai sankcija atbilst samērīguma principam, judikatūra liecina, ka ir jāņem vērā *tostarp* attiecīgās personas rīcība¹⁵⁰, pārkāpuma, par kuru tiek paredzēts uzlikt šo sodu, raksturs un smagums¹⁵¹, attiecīgo noteikumu pārkāpumu ilgums¹⁵², kā arī ERP kā iestādei nodarītais kaitējums¹⁵³. Visbeidzot, apstāklim, ka tiesību uz izdienas pensiju atņemšana neatstāj attiecīgo personu bez jebkādiem iztikas līdzekļiem vai, vispārīgāk, ka tai nav izšķirošas ietekmes uz personas vispārējo finansiālo situāciju, arī var būt būtisks aspekts, ciktāl tas attiecas uz sankcijas samērīguma vērtējumu¹⁵⁴.

204. Piemērojot šos principus ERP, jāteic, ka no personām, kuras ieņem tādu amatu kā *K. Pinxten*, tiek gaidīts, ka tās ievēros augstus godīguma un taisnīguma standartus. Ir svarīgi, lai tas būtu skaidrs. Cilvēki pēc savas būtības ir vājas un nepilnīgas būtnes, un pat visapzinīgākajiem un godājamākajiem ir tieksme pieļaut kļūdas un izdarīt nepareizus vērtējumus. Attiecīgi jebkurā samērīguma analīzes vērtējumā zināmā mērā ir jāņem vērā cilvēciskais faktors, un, ja no augsta amata kandidātiem ir jāprasa pati pilnība, neviens nevarētu pienācīgi tikt aicināts to ieņemt.

205. Tomēr šajā gadījumā attiecībā uz prasības pieteikumu, kas pamatots ar LESD 286. panta 6. punktu, jau ir iestrādāts samērīguma elements, jo, kā esmu jau norādījis, tikai nopietni pārkāpumi, ko pieļāvis attiecīgais loceklis, varētu attaisnot šādas prasības celšanu. Tomēr, kā arī tikko minēju, samērīguma vērtējumā ir jāņem vērā arī kaitējums, ko locekļa rīcība ir nodarījusi vai nodarīs attiecīgajai iestādei. Tiem, kuri piekrīt ieņemt augstu amatu, ir īpašs pienākums rīkoties tā, lai nekaitētu tās iestādes mērķiem, kurā tie strādā. ERP pamatfunkcija ir nodrošināt, ka Savienības ieņēmumi tiek izlietoti likumīgi un efektīvi, bet šie mērķi netiek pienācīgi sasniegti, ja ERP locekļa rīcība acīmredzami ir pretrunā tiem un grauj sabiedrības uzticību ERP spējai vai pat vēlmei pildīt savas pilnvaras.

¹⁴⁷ Šajā nozīmē skat. ECT spriedumus, 2005. gada 18. oktobris, *Banfield* pret Apvienoto Karalisti, CE:ECHR:2005:1018DEC000622304, un 2006. gada 14. jūnijs, *Philippou* pret Kipru, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 68. punkts.

¹⁴⁸ Šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2006. gada 14. jūnijs, *Philippou* pret Kipru, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 68. punkts.

¹⁴⁹ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 21. maijs, Komisija/Ungārija (Lauksaimniecības zemes lietojuma tiesības) (C-235/17, EU:C:2019:432, 72. punkts).

¹⁵⁰ Šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2013. gada 18. jūnijs, *S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova* pret Rumāniju, CE:ECHR:2013:0618JUD001711804, 35. punkts.

¹⁵¹ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 13. novembris, *Reindl* (C-443/13, EU:C:2014:2370, 40. punkts).

¹⁵² Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 6. novembris, *Lindqvist* (C-101/01, EU:C:2003:596, 89. punkts).

¹⁵³ Šajā nozīmē skat. ģenerāladvokāta L. A. Hēlhuda secinājumus lietā Komisija/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:140, 122. punkts oriģinālajā versijā (angļu valodā), pārējo valodu versijās 123. punkts).

¹⁵⁴ Šajā nozīmē skat. ECT spriedumus, 2013. gada 18. jūnijs, *S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova* pret Rumāniju, CE:ECHR:2013:0618JUD001711804, 38. punkts, un 2006. gada 14. jūnijs, *Philippou* pret Kipru, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, 72. punkts. Šajā pašā nozīmē skat. arī spriedumu, 2002. gada 30. maijs, *Onidi*/Komisija (T-197/00, EU:T:2002:135, 152. punkts).

206. Vēl ir jāatgādina, ka papildus šiem principiem, ciktāl tas attiecas uz faktisko sankciju, vienīgais precedenta gadījums ir spriedums lietā Komisija/*Cresson*. Šajā lietā bijušais komisārs tika atzīts par vainīgu īpašas labvēlības izrādīšanā, panākot, ka tuvs draugs iegūst konkrētu amatu, kura veikšanai viņš nebija kvalificēts. Lai gan ģenerāladvokāts L. A. Hēlhuds ir secinājis, ka pārkāpums ir pietiekami nopietns, lai piemērotu *Ē. Cresson* pilnu pensijas tiesību atņemšanu, viņš uzskatīja, ka pastāv pietiekami mīkstinoši apstākļi, lai attaisnotu samazinājumu par 50 %¹⁵⁵. Savukārt Tiesa tik tālu negāja, aprobežojoties ar apgalvojumu, ka pats fakta konstatējums ir pietiekams sods. Tā nepiesprieda nekādu *Ē. Cresson* pensijas samazinājumu.

207. Kāda tad sankcija būtu jāpiemēro izskatāmajā lietā, ņemot vērā šo precedentu un principus, kas regulē sankcijas vērtējumu saskaņā ar samērīguma principu?

2. Judikatūras un principu piemērošana faktiem izskatāmajā lietā

208. Vispirms ir jāatgādina, ka pats spriedums lietā Komisija/*Cresson* bija novatorisks. Tomēr gan ģenerāladvokāta secinājumos, gan Tiesas spriedumā ir noteikti nepieciešamie standarti, par kuriem būtu jādomā, ka tie ir zināmi tādiem augsta amata ieņēmējiem kā *K. Pinxten*. Šajā ziņā ir jāatzīst, ka attiecīgais pārkāpums izriet ne tikai no vairākām atsevišķām un nopietnām darbībām, bet arī no darbībām, kuru atkārtotāšanās diemžēl liecina par acīmredzamu šo standartu neievērošanu.

209. Citiem vārdiem sakot, izskatāmajā lietā konstatētā rīcība liecina par turpinātu un nekaunīgu parasto uzvedības normu neievērošanu, kas ir to pamatprincipu smags pārkāpums, kuri ir visu ES iestāžu locekļu apņemšanās pamatā, proti, būt neatkarīgam un izturēties godīgi un apdomīgi, kā tas attiecībā uz ERP ir nostiprināts LESD 285. un 286. pantā.

210. Turklāt spriedums lietā Komisija/*Cresson* attiecās uz neapšaubāmi vienreiz izrādītu īpašu labvēlību, savukārt *K. Pinxten* rīcība liecina, ka viņš atkārtoti un vairāku gadu garumā bija gatavs ļaunprātīgi izmantot sava amata pilnvaras personiskās bagātības vairošanai vai personisko interešu īstenošanai. Šajā ziņā *K. Pinxten* pastāvīgā iesaistīšanās Beļģijas partiju politikā nav attaisnojama, un viņa rīcība saistībā ar pieprasījumiem segt dažādus izdevumus, piemēram, par visu ceļojumu uz Kubu, uzturēšanos Kransmontanā un dažādām medību ekspedīcijām, ir tikpat slikta. *K. Pinxten* acīmredzami ļaunprātīgi izmantoja degvielas kartes savām privātajām vajadzībām, un viņa vislabvēlīgākais skaidrojums par piedāvājumu F. Mogerini izīrēt viņa telpas acīmredzama interešu konflikta apstākļos bija tāds, kas liecina par ārkārtīgi sliktu izpratni.

211. Jānorāda arī, ka, lai gan dažām no šīm darbībām ir bijusi ietekme uz Savienības budžetu, tās visas ir ietekmējušas arī Savienības – it īpaši ERP – uzticamību un tēlu sabiedrībā. Tas ir jo nopietnāk attiecībā uz tādu iestādi kā ERP, kuras legimitāte ir tās neatkarība un nozīmīgā funkcija veicināt labu pārvaldību un uzticību attiecībā uz to, kā tiek tērēti Savienības ieņēmumi. Ja nevar uzticēties, ka ERP loceklis ievēro augstus standartus attiecībā uz finanšu jautājumiem, tas apdraud visu finanšu uzraudzības sistēmu Savienībā un kaitē tai iestādei, kuras loceklis viņš ir.

212. Visbeidzot – nav daudz ko teikt par mīkstinošiem apstākļiem kā vien to, ka *K. Pinxten* ieņēma šo amatu 12 gadus un šajā laikā, kā esmu gatavs to pieņemt, noteikti paveica arī labus darbus. Tomēr, pirmkārt, kā esmu to izklāstījis, galvenie noteikumi, kuri netika ievēroti, bija skaidri un pilnībā zināmi, un saprotami kādam, kas ieņem tādu amatu kā *K. Pinxten*. Otrkārt, lai

¹⁵⁵ Šajā nozīmē skat. ģenerāladvokāta L. A. Hēlhuda secinājumus lietā Komisija/*Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:140, 123.–125. punkts oriģinālajā versijā (angļu valodā), pārējo valodu versijās 124.–126. punkts).

gan noteikti *K. Pinxten* komandējumi vai izdevumi tika apstiprināti, šie apstiprinājumi bija balstīti uz informāciju, kas nereti bija nepilnīga vai pat nepareiza. Treškārt, pat ja tiktu pierādīts, *quod non*, ka atsevišķi citi ERP locekļi būtu rīkojušies līdzīgi *K. Pinxten*, šāda rīcība nemazinātu tās smaguma pakāpi. Ceturtkārt, piebildīšu, ka, pat ja tiesību uz pensiju atņemšana, visticamāk, faktiski ietekmēs *K. Pinxten* finansiālo situāciju (bet vai tāds nav LESD 286. panta 6. punkta mērķis?), ir jāatgādina, ka attiecīgā tiesību atņemšana skar tikai daļu no *K. Pinxten* profesionālās darbības, kas, neraugoties uz diviem amata pilnvaru termiņiem, ir diezgan īss laikposms attiecībā uz visu viņa karjeru. Tādēļ šajos apstākļos neuzskatu, ka pat pilnu ERP locekļa tiesību uz pensiju atņemšana varētu atstāt *K. Pinxten* bez iztikas līdzekļiem.

213. Ņemot vērā to visu, *K. Pinxten* rīcība būtu vērtējama ļoti kritiski. Tādēļ, manuprāt, iepriekš aprakstītie un konstatētie pārkāpumi ir pietiekami smagi, lai atņemtu tiesības uz būtisku viņa pensijas daļu un citām ar tām saistītajām priekšrocībām. Lai gan, kā jau esmu minējis, esmu gatavs pieņemt, ka *K. Pinxten* savu pilnvaru termiņu laikā ir paveicis arī ko labu, turklāt šim aspektam ir jābūt būtiskam samērīguma vērtējumā, nav noliedzams tas, ka iestādei nodarītais kaitējums ir ievērojams.

214. Viss iepriekš minētais norāda uz nepieciešamību piemērot *K. Pinxten* bargu sodu par viņa rīcību. Tāpēc ierosinu, ka Tiesai atbilstoši LESD 286. panta 6. punkta normām būtu jāatņem *K. Pinxten* tiesības uz pensiju divu trešdaļu apmērā.

VIII. *K. Pinxten* prasījumi un tiesāšanās izdevumi

215. Pirmkārt, *K. Pinxten* lūdz sagatavot iekšējās revīzijas ziņojumu par laikposmu no 2012. līdz 2018. gadam attiecībā uz ERP locekļu komandējumu izdevumiem un visu šo locekļu dienesta transportlīdzekļu izmantošanu. Man šķiet, ka šis ziņojums būtu jāizslēdz, jo tam nav nozīmes, vērtējot viņa personisko rīcību.

216. Otrkārt, attiecībā uz viņa zaudējumu atlīdzināšanas prasību uzskatu, ka tā ir nepieņemama saistībā ar LESD 286. panta 6. punktā paredzēto tiesvedību. Katrā ziņā, ja Tiesa sekotu manai analīzei, šī prasība nebūtu pamatota.

217. Attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem saskaņā ar Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā ERP ir lūgusi piespriež *K. Pinxten* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un viņa aizstāvība nav bijusi viņam labvēlīga, viņam ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

IX. Secinājumi

218. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai:

- atzīt Eiropas Revīzijas palātas prasību par pieņemamu;
- nospriest, ka *K. Pinxten* ir rīkojies, pārkāpjot Eiropas Revīzijas palātas locekļa amata uzliktos pienākumus LESD 285. un 286. panta izpratnē;
- atņemt *K. Pinxten* tiesības uz pensiju un ar tām saistītās priekšrocības divu trešdaļu apmērā, sākot ar sprieduma pasludināšanas dienu izskatāmajā lietā;

- atzīt par nepieņemamu vai katrā ziņā par nepamatotu *K. Pinxten* prasību par zaudējumu atlīdzināšanu;
- piespriest *K. Pinxten* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.